

SPORAZUM O PARTNERSTVU MED SLOVENIJO IN EVROPSKO KOMISIJO ZA OBDOBJE 2021-2027

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

KAZALO

1. Izbrani cilji politike in specifični cilj SPP	1
2. Izbire politike, usklajevanje in dopolnjevanje.....	12
2.1 Usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladi in, če je to ustrezno, usklajevanje med nacionalnimi in regionalnimi programi	20
2.2 Dopolnjevanje in sinergije med skladi, zajetimi v sporazumu o partnerstvu, AMIF, SNV in IUMV ter drugimi instrumenti Unije	22
3. Prispevek k proračunskemu jamstvu v okviru InvestEU z obrazložitvijo.....	28
4. Prerazporeditve.....	29
4.1 Prerazporeditev med kategorijami regije.....	29
4.2 Prerazporeditve za instrumente v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja	29
4.3 Prerazporeditve med ESRR, ESS+ in Kohezijskim skladom ali drugim skladom ali skladi	32
4.4 Prerazporeditev sredstev ESRR in ESS+ kot dopolnilna podpora za SPP, z obrazložitvijo	34
4.5 Prerazporeditve iz cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) v cilj „naložbe za delovna mesta in rast“	34
5. Oblika prispevka Unije za tehnično pomoč.....	35
6. Tematska osredotočenost	37
7. Predhodna finančna dodelitev iz vsakega sklada, ki ga zajema sporazum o partnerstvu, po ciljnih politike, specifičnih ciljnih SPP in tehnični pomoči na nacionalni in po potrebi regionalni ravni	37
8. Seznam načrtovanih programov v okviru skladov, zajetih v sporazumu o partnerstvu, z ustreznimi predhodnimi finančnimi dodelitvami po skladih in ustreznim nacionalnim prispevkom po kategoriji regije.....	45
9. Povzetek ukrepov, načrtovanih za okrepitev upravne zmogljivosti za izvajanje skladov, ki jih zajema sporazum o partnerstvu	46
10. Celostni pristop za obravnavanje demografskih izzivov in/ali posebnih potreb regij in območij (po potrebi)	48
11. Povzetek ocene izpolnjevanja zadevnih omogočitvenih pogojev iz člena 15 ter prilog III in IV .	50
12. Predhodni cilj glede podnebnega prispevka	59

SEZNAM KRATIC

AMIF – Evropski sklad za azil, migracije in vključevanje
EaSI – Program EU za zaposlovanje in socialne inovacije
ESRR – Evropski sklad za regionalni razvoj
ESS+ – Evropski socialni sklad
ESPRA- Evropski sklad za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
EKSRP – Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
ETS – Programi evropskega teritorialnega sodelovanja
IPE – Instrument za povezovanje Evrope
IRO - indeks razvojne ogroženosti
IUMV – Evropsko integrirano upravljanje meja in skupna vizumska politika
KS – Kohezijski sklad
KRVS – Kohezijska regija Vzhodna Slovenija
KRZS – Kohezijska regija Zahodna Slovenija
NEPN – Celoviti nacionalni energetske in podnebni načrt Republike Slovenije do 2030
NOO – Načrt za okrevanje in odpornost
OVE - obnovljivi viri energije
PESPRA – Program za pomorstvo, ribištvo in akvakulturo
RRD – raziskovalno razvojna dejavnost
SNV – Nacionalni program Slovenije na področju notranje varnosti
SPP – Sklad za pravični prehod
SRS 2030 – Strategija razvoja Slovenije 2030
S4 – Slovenska strategija pametne specializacije
S5 – Strategija pametne specializacije 2030

1. Izbrani cilji politike in specifični cilj SPP

Izbrani cilj	Program	Sklad	Obrazložitev izbire cilja politike ali specifičnega cilja SPP
<p>CP1: Konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe in regionalne povezljivosti IKT</p>	<p>Program EKP 2021-2027</p>	<p>ESRR</p>	<p>V Sloveniji so za doseg gospodarske stabilnosti ključne izboljšave raziskovalnega, razvojnega in inovacijskega ekosistema. Podporni ukrepi so pogosto premalo usklajeni, omejena podpora za poslovno izobraževanje in prenos tehnologij ter na splošno slabo sodelovanje med znanostjo in gospodarstvom pa otežujejo ustanavljanje in širjenje inovativnih podjetij. V Sloveniji ima večina malih in srednjih podjetij nizko inovacijsko zmogljivost, delež inovativnih podjetij v pa se dejansko zmanjšuje in je pod povprečjem Unije. Počasna digitalna preobrazba Slovenije omejuje rast produktivnosti. Slovenija je po že doseženem napredku nazadovala pri približevanju cilju porabe za raziskave in razvoj do leta 2020.</p> <p>Za industrijsko preobrazbo, nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj Slovenije ter za doseganje ciljev trajnostnega razvoja z namenom približevanja ciljem Strategije razvoja Slovenije (SRS 2030) ter za izpolnitev Priporočil Sveta EU 2019 in 2020, ključne izzive predstavljajo:</p> <p>Izboljšanje raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij</p> <p>Slovenija se že štiri leta uvršča v skupino zmernih inovator¹. Padec inovacijske uspešnosti je v največji meri povezan z razmeroma nizkimi javnimi naložbami v raziskave in razvoj, ki so pod povprečjem EU² in posledičnim omejevanjem človeških virov za raziskovalno razvojno dejavnost, okrnjenim sodelovanjem med inovacijskimi deležniki in zmanjševanjem inovacijskih zmogljivosti podjetij³.</p> <p>Izboljšanje rasti in konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij ter ustvarjanje delovnih mest</p> <p>Podjetniška aktivnost podjetij v začetnih fazah, predvsem malih in srednje velikih, ostaja neizkoriščena^{4,5}. V letu 2020 se je</p>

¹ Evropska komisija. (2021). European Innovation Scoreboard 2021 (Evropski sistem inovacijskih kazalnikov za leto 2021), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

² Poročilo Evropske komisije o državi - Slovenija 2019 in 2020.

³ Evropska komisija. (2019b). European Innovation Scoreboard 2019 (Evropski sistem inovacijskih kazalnikov za leto 2019), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

⁴ Global Entrepreneurship Monitor (2017). Rast podjetniških priložnosti, London.

⁵ Global Entrepreneurship Monitor (2018). Neizkoriščen podjetniški potencial, London.

		<p>zaradi epidemije podjetniška dejavnost dodatno zmanjšala.⁶ Poseben izziv predstavljajo novonastala podjetja z več kot 10 zaposlenimi. Inovacijska aktivnost podjetij, se v Sloveniji po letu 2010 vseskozi zmanjšuje. Razkorak do povprečja EU se tako še pogloblja⁷. Slovenska mala in srednje velika podjetja še posebej zaostajajo pri uvajanju inovativnih produktov in storitev, kakor tudi pri uvajanju procesnih in organizacijskih inovacij^{8, 9}.</p> <p>Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo</p> <p>Slovenija ima med državami članicami EU sicer nadpovprečen delež visoko izobraženega prebivalstva, vendar pa se zaradi demografskih sprememb, hitrega tehnološkega napredka ter strukture zaposlitev sooča z vse večjimi neskladji med ponudbo znanj in spretnosti na eni strani ter potrebami družbe in gospodarstva na drugi strani.¹⁰ 25 % delovnih mest je visoko izpostavljenih avtomatizaciji, 27 % pa izrazitim spremembam, kar je močno nad povprečjem držav OECD. Pomanjkanje ustreznih znanj in spretnosti se pojavlja tako pri diplomantih srednješolskega in terciarnega izobraževanja¹¹ kot tudi pri že zaposlenih. Prilagajanje spremembam na delovnih mestih, ki jih povzroča industrija 4.0, pa ovira tudi čedalje manjša vključenost zaposlenih v vseživljenjsko učenje¹².</p> <p>Digitalna preobrazba</p> <p>Po Indeksu digitalnega gospodarstva in družbe (DESI) 2020 je Slovenija na 16. mestu med 28 državami članicami EU¹³. V zadnjih letih je napredovala predvsem na področju digitalnih javnih storitev, vendar je še vedno pod povprečjem EU. Slovenija še vedno zaostaja na področju rasti produktivnosti zaradi nezadostne uporabe naprednih tehnologij, pri uporabi internetnih storitev in pri investicijah vezanih na napredne digitalne tehnologije, še posebno umetno inteligenco¹⁴, kjer smo med zadnjimi tremi državami v EU, kljub temu, da ima Slovenija na tem področju izkazan znanstveni in inovacijski potencial. Zaostajamo tudi v digitalni preobrazbi ter pri</p>
--	--	--

⁶ Global Entrepreneurship Monitor (2021). Global Report 2020/2021, London.

⁷ Eurostat. (2020). Eurostat Portal Page – Science and Technology – Community innovation survey. Dostopno na: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/community-innovation-survey>

⁸ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

⁹ Evropska komisija (2019b). European Innovation Scoreboard 2019 (Evropski sistem inovacijskih kazalnikov za leto 2019), Urad za publikacije Evropske unije, Luxembourg.

¹⁰ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

¹¹ Zavod RS za zaposlovanje (2019). Napovednik zaposlovanja 2019/11, Ljubljana. Dostopno na: https://www.ess.gov.si/files/12836/Porocilo_napovednik_zaposlovanja_2019_II.pdf

¹² Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

¹³ Evropska komisija (2020b). Indeks digitalnega gospodarstva in družbe (DESI), Bruselj.

¹⁴ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

			zagotavljanju digitalnih spretnosti. Za prehod v inovativno družbo in omogočanje izgradnje ekosistema za digitalizacijo je osnovni pogoj obstoj dovolj zmogljive infrastrukture. Kazalci pokritja ruralnega področja kažejo na nezadostno pokritost z zmogljivo infrastrukturo elektronskih komunikacij.
CP2: Bolj zelen, nizkoogljičen prehod na neto ničogljično gospodarstvo in odporno Evropo s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanja in upravljanja tveganj ter trajnostne urbane mobilnosti	Program EKP 2021-2027 PESPRA	ESRR KS ESPRA	<p>Za uspešen prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo je treba prekiniti povezavo med gospodarsko rastjo ter rastjo rabe surovin in energije ter s tem povezanim velikim obremenjevanjem okolja. Ključni izzivi, s katerimi se sooča Slovenija in jih naslavlja SRS 2030, Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt Republike Slovenije do 2030 (NEPN), Priporočila Sveta EU 2019 in 2020 in s čimer bomo prispevali tudi k doseganju ciljev Pariškega sporazuma in Evropskega zelenega dogovora, so:</p> <p>Zmanjševanje emisij toplogrednih plinov</p> <p>Slovenija zaenkrat še obvladuje emisije toplogrednih plinov, vendar bo za doseganje ciljev treba okrepiti aktivnosti na tem področju. Največji izziv predstavlja sektor prometa, saj je delež iz prometa v emisijah ne-ETS vse večji in je bil leta 2019 največji, 52 %. Ocene emisij za leto 2020 kažejo na veliko zmanjšanje, predvsem zaradi okrnjene prometne aktivnosti, kot posledica pandemije koronavirusa¹⁵. Delež obnovljivih virov energije (OVE) v končni rabi energije se v Sloveniji v zadnjem desetletju skoraj ni povečal. Leta 2019 je bil pod zastavljenim načrtom, za leto 2020 pa ocene kažejo na znatno povečanje, vendar kljub temu, to ne bo dovolj za doseg ciljne vrednosti v letu 2020 (25 %)¹⁶, oddaljeni smo tudi od cilja SRS 2030 (27 %).¹⁷ V ne-ETS sektorju so leta 2019 stavbe predstavljale 10,1 % vseh ne ETS emisij, pri čemer je javni sektor zaostajal za ciljno vrednostjo glede končne rabe energije in zmanjšanja emisij CO₂. Tega zaostanka v letu 2020 po predvidevanjih ne bomo nadoknadili.¹⁸</p> <p>Krožno gospodarstvo</p> <p>V 2019 smo v Sloveniji porabili za 5,4 % manj snovi kot leto prej¹⁹. Kljub izboljšanju snovne produktivnosti v letu 2019 (2,07 SKM/kg) je za povprečno produktivnostjo rabe virov v EU zaostajala za 6 o.t.²⁰ Tudi stopnja ogljične intenzivnosti se v Sloveniji znižuje počasneje kot v EU²¹, po emisijski</p>

¹⁵ Podnebno ogledalo 2021.

¹⁶ Podnebno ogledalo 2021

¹⁷ Poročilo o razvoju (2020). urad za makroekonomske analize in razvoj.

¹⁸ Podnebno ogledalo 2021.

¹⁹ Statistični urad RS (2021). Računi snovnih tokov. Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/News/Index/9292>

²⁰ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Poročilo o razvoju 2020/2021, Ljubljana.

²¹ Evropska komisija (2020). Poročilo o državi - Slovenija 2020, delovni dokument služb Komisije, SWD (2020), 523 final, Bruselj.

		<p>produktivnosti pa smo se leta 2018 uvrstili v spodnjo četrtino držav EU. Slovenija je za povprečjem EU zaostajala za 13,1 o.t.²² Skupni odpadki iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti so v letu 2019 predstavljali okoli devet desetih skupne količine odpadkov.²³ V primerjavi z EU dosegamo nizko stopnjo kroženja surovin v gospodarstvu (EU 28: 12,4 %, SI: 11,4 %).²⁴</p> <p>Okoljska infrastruktura</p> <p>V Sloveniji so še prisotna območja, kjer javni sistem vodooskrbe in prečiščevanja odpadnih voda še ni zgrajen oziroma je neustrezen. V Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija (KRVS) je delež prečiščenih odpadnih voda, ki jih spuščamo v okolje, 75,4 %, v Kohezijski regiji Zahodna Slovenija (KRZS) pa 62,3 %.²⁵ Kljub obsežnim investicijam v izgradnjo sistemov za odvajanje in čiščenje odpadnih voda, Slovenija še ne izpolnjuje zahtev Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode. Pri pitni vodi je v KRZS količina dobavljene pitne vode iz javnega vodovoda višja kot KRZS²⁶, predvsem problematične pa so tudi izgube v vodovodnem omrežju, ki so v letu 2020 znašale 27 %²⁷.</p> <p>Prilagajanje na podnebne spremembe</p> <p>Poplave so med vsemi naravnimi in drugimi nesrečami najbolj pogoste podnebno pogojene nesreče. Predhodna ocena poplavne ogroženosti RS²⁸, opredeljuje 86 območij pomembnega vpliva poplav. V povprečju se letno soočamo s cca. 150 mio EUR (neposrednih in posrednih) škod zaradi poplav.²⁹ Ogroženost se lahko v prihodnosti zaradi podnebnih sprememb še poveča.³⁰</p> <p>Ohranjanje biotske raznovrstnosti</p> <p>Slovenija spada v skupino držav EU z najvišjim deležem območij s statusom varovanih območij Natura 2000. V letu 2019 je bila v Sloveniji večina rastlinskih in živalskih vrst v nezadostnem (38 %) ali slabem stanju (14 %), manj kot 30 % pa jih je bilo v ugodnem stanju. Pri habitatnih tipih jih je bilo v ugodnem stanju 38 %, v nezadostnem 32 %, v slabem pa 30 % habitatov.³¹</p>
--	--	--

²² Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Poročilo o razvoju 2020/2021, Ljubljana.

²³ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Poročilo o razvoju 2020/2021, Ljubljana.

²⁴ Eurostat (2021), Circular material use rate. Dostopno na: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/cei_srm030/default/table?lang=en

²⁷ Statistični urad RS (2021). Delež neprečiščene in prečiščene odpadne vode. Dostopno na: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2700011S.px/>

²⁶ Statistični urad RS (2021). Delež dobavljene pitne vode. Dostopno na: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2700011S.px>

²⁷ Statistični urad RS (2021). Javna vodovod, . Dostopno na: <https://www.stat.si/StatWeb/news/Index/9877>

²⁸ Ministrstvo za okolje in prostor RS (2019). Predhodna ocena poplavne ogroženosti RS, Ljubljana.

²⁹ Ministrstvo za okolje in prostor (2020). Lastni preračuni.

³⁰ Ministrstvo za obrambo RS (2016). Ocena ogroženosti RS zaradi poplav, Ljubljana.

³¹ Poročanje Slovenije po Habitatni direktivi in Direktivi o pticah (2019)

			<p>Trajnostna urbana mobilnost</p> <p>Uporaba javnega prevoza je v Sloveniji po mednarodnih standardih zelo nizka. Leta 2017 so vožnje z avtomobili predstavljale 86,5 % vseh prepotovanih potniških kilometrov, vožnje z avtobusi 11,7 %, z vlaki pa le 1,8 %. Vedno več slovenskih mest svojim prebivalcem nudi sisteme za izposojlo koles. Trajnostna mobilnost v mestih je povezana s kakovostjo zraka, saj promet prispeva predvsem k emisijam trdnih delcev in dušikovega dioksida. Prebivalci urbanih območij so zaradi prometa izpostavljeni tudi prekomernemu hrupu.</p> <p>Upravljanje z degradiranimi območji</p> <p>Število funkcionalno degradiranih območij se je v zadnjih letih ob krepitevi gospodarske aktivnosti povečalo. V prostoru prihaja predvsem do njihovega širjenja na kmetijska zemljišča, ki jih je že sicer malo, ob tem pa se povečuje tudi število vlog lastnikov za spremembo namenske rabe kmetijskih zemljišč. Med popisoma v letih 2017 in 2020 se je njihovo število povečalo za 86 (8 % povečanje), skupna površina pa za 324 ha (9 % povečanje). V opazovanem obdobju je bilo uspešno saniranih 8 % funkcionalno degradiranih območij, zaradi posledic epidemije covid-19 pa na območjih bolj prizadetih dejavnosti lahko pričakujemo nastajanje novih.³²</p>
CP3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti	Program EKP 2021-2027	ESRR KS	<p>V Sloveniji je promet pomemben vir izpustov toplogrednih plinov. V skladu z osmim razvojnim ciljem SRS 2030, Priporočili Sveta EU 2019 in 2020, Pariškim sporazumom ter Evropskim zelenim dogovor ključni izziv predstavljajo:</p> <p>Podpiranje razvoja vseevropskega prometnega omrežja</p> <p>Zaradi svoje zemljepisne lege in zgodovine je Slovenija intenzivno prometno in tranzitno območje, kjer se križata dva koridorja vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T). Rast CO₂ izpustov je treba do leta 2030 glede na leto 2020 zmanjšati za 9 o.t., pri čemer promet prispeva daleč največji delež emisij toplogrednih plinov v Sloveniji. Pričakovani potniški promet naj bi se med letom 2017–2030 na osnovi projekcij prometnega modela povečal za 30 % in tudi tovorni, za katerega je predvideno še večje povečanje, in sicer med 60 in 80 %³³.</p> <p>Podpiranje razvoja nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti</p> <p>V Sloveniji se je promet po širitvi EU znatno povečal. Tako kot v EU, se tudi v Sloveniji večina blaga prepelje s tovornjaki,</p>

³² Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020), Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

³³ Projekcije prometnega modela

			<p>večina potnikov pa z avtomobili.³⁴ Evropska komisija v Poročilu o Sloveniji za leto 2020³⁵ ugotavlja, da trajnostne prometne povezave, zlasti železniške, niso dovolj razvite, da bi v celoti podpirale prehod na druge oblike prevoza, usmerjen v zmanjševanje izpustov ogljikovega dioksida. Poleg tega slabe prometne povezave med regijami zmanjšujejo produktivnost, saj prihaja do izgube časa v prometnih zastojih, zamude pri prevozu pa so drage. Ogljična intenzivnost prometa je bila sicer v letu 2018 nekoliko nižja kot v letu 2013, vendar je izvajanje nizkoogljičnih projektov na področju prometa v zaostanku. Leta 2019 so namreč emisije iz prometa predstavljale 52,1 % vseh neETS emisij toplogrednih plinov v Sloveniji, večina emisij je iz cestnega prometa. Delež OVE v prometu narašča, a z 8 % v letu 2019 zaostaja za načrtovanim ciljem. Za doseganje ambicioznejšega cilja (EU odločba št. 406/2009/ES, Uredba EU 2018/842), da se izpusti iz neETS sektorjev do leta 2030 zmanjšajo za 15 %, pa bo potrebno predvsem večje ukrepanje na področju prometa.³⁶</p>
CP4: Bolj socialna in vključujoča Evropa, ki izvaja evropski steber socialnih pravic	Program EKP 2021-2027	ESS+ ESRR	<p>Razvoj Slovenije je bil v obdobju 2014-2019 pretežno vključujoč z izzivi pri posameznih skupinah prebivalstva, epidemija covid-19 pa je močno posegla v kakovost življenja in družbe ter zaostрила predvsem dolgoletne izzive sistemov socialne zaščite.³⁷ Ključni izzivi, s katerimi se spopada Slovenija in jih naslavlja SRS 2030, Priporočila Sveta EU 2019 in 2020 ter Evropski steber socialnih pravic v okviru CP4 so:</p> <p>Zagotavljanje dovolj širokega nabora splošnih in poklicnih kompetenc.</p> <p>Ob neugodnih demografskih gibanjih postaja razvoj ustreznega znanja in spretnosti pri mladih in odraslih vedno večji izziv. Premiki v strukturi vpisanih v terciarno izobraževanje ne zadoščajo, potrebna je krepitev vseživljenjskega učenja in prekvalifikacij³⁸, kot tudi vidnejša vloga vseživljenjske karijerne orientacije ter močnejše povezovanje z razvojnimi pristopi na osi dijak/študent – institucije znanja – gospodarstvo. Zaradi epidemije se je v drugem četrtletju leta 2020 vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje močno znižala (na 5,6 %) in se je prvič spustila pod povprečje EU (7,9 %)³⁹. Delodajalci pri zaposlovanju izpostavljajo pomanjkanje poklicno specifičnih znanj, horizontalnih veščin in neustrezno izobrazbo. Potrebe</p>

³⁴ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

³⁵ Evropska komisija (2020). Poročilo o državi 2020, Bruselj.

³⁶ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

³⁷ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana.

³⁸ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana.

³⁹ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Evropski steber socialnih pravic. Slovenija 2010-2020, Ljubljana.

		<p>delodajalcev so presegle ponudbo predvsem za področja tehničnih poklicev, zdravstva in socialnega varstva ter poklicih za preprosta dela.⁴⁰ Do leta 2030 pričakujemo predvsem rast poslovnih in predelovalnih dejavnosti, znižanje pa v primarnih dejavnostih.⁴¹ Potrebna je krepitev digitalnih spretnosti in znanj⁴², znanj za energetske prehode, krožno gospodarstvo, blaženje in prilagajanje podnebnim spremembam ter za družbeni razvoj nasploh. Poleg vlaganja v programe in kadre so neizogibna tudi vlaganja v infrastrukturne pogoje in opremo ter sistem spremljanja^{43,44,45}.</p> <p>Zmanjšanje stopnje dolgotrajne brezposelnosti in podaljševanje delovne aktivnosti</p> <p>V letu 2019 je registrirana brezposelnost znašala 7,7 %, v letu 2020 pa se je zvišala na 9,1 %. V letu 2021 naj bi porasla na 9,5 %. Konec septembra 2020 je bilo med registrirano brezposelnimi skoraj 46 % dolgotrajno brezposelnih, pri čemer izstopajo izrazito brezposelni (24 mesecev in več - 63,8 % vseh dolgotrajno brezposelnih). Regijska porazdelitev dolgotrajne brezposelnosti za november 2020 kaže, da so dolgotrajni brezposelnosti bolj izpostavljeni v KRVS, in sicer je v tem delu 58,8 % vseh dolgotrajno brezposelnih v Sloveniji, v KRZS pa 40,8 %.⁴⁶ Slovenija se sooča s problematiko dolgotrajno brezposelnih z osnovnošolsko izobrazbo (34,7 % dolgotrajno brezposelnih), starejših od 50 let (47,3 % dolgotrajno brezposelnih), mladih (11,9 % dolgotrajno brezposelnih), pa tudi žensk (49 % dolgotrajno brezposelnih).⁴⁷ Slovenija mora znatno izboljšati stopnjo vključenosti v vseživljenjsko učenje, zlasti za starejše delavce, nižje izobražene delavce in pri zaposlenih, katerih delovna mesta so najbolj podvržena avtomatizaciji, ter krepiti neformalne kompetence mladih preko mladinskega dela. V Sloveniji se je zaradi epidemije covid-19 in ob ukrepih za njeno zaježitev brezposelnost mladih (starih 15–24 let) v letu 2020 povečala za 6,1 o.t., nadpovprečno so bili prizadeti tudi nizko izobraženi in ženske.⁴⁸</p> <p>Zagotavljanje solidarnih in vzdržnih sistemov socialne zaščite, zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe</p>
--	--	---

⁴⁰ Zavod RS za zaposlovanje (2019). Napovednik zaposlovanja 2019/II.

⁴¹ CEDEFOP (2018). 2018 Skills Forecast Slovenia, https://www.cedefop.europa.eu/files/cedefop_skills_forecast_2018_-_slovenia.pdf.

⁴² OECD Skills Outlook 2019 - OECD Skills Outlook 2019: Thriving in a Digital World Dostopno na: https://abdigm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_06/13161241_OECD_SKILLS_OUTLOOK_2019.pdf

⁴³ Rupnik Vec idr.(Zavod RS za šolstvo, 2020)

⁴⁴ Zveza aktivov svetov staršev Slovenije (ZASSS, 2020)

⁴⁵ Vzgoja in izobraževanje v Republiki Sloveniji v razmerah, povezanih s covid-19 (2020), Ljubljana.

⁴⁶ Zavod RS za zaposlovanje, junij 2021

⁴⁷ Zavod RS za zaposlovanje, september 2020

⁴⁸ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Evropski steber socialnih pravic. Slovenija 2010-2020, Ljubljana.

		<p>Za zagotovitev odpornosti zdravstvenega sistema in sistema dolgotrajne oskrbe je potrebna zadostna oskrba s kritično medicinsko opremo in odprava pomanjkanja zdravstvenih delavcev⁴⁹, kar se je še posebej pokazalo med epidemijo. Zaradi staranja prebivalstva je potrebno povečati obstoječe kapacitete za zagotavljanje dolgotrajne oskrbe, okrepiti deinstitucionalizacijo in zagotoviti boljšo oskrbo na domu.⁵⁰ Leta 2019 je v institucionalnem varstvu v KRVS živel 2.802 odraslih, od tega jih le 296 živi v vmesnih strukturah (stanovanjskih skupinah manjših od 6 ljudi), v KRZS pa 1.779 odraslih, od tega jih le 172 živi v vmesnih strukturah. V Sloveniji zaznavamo poslabšane kazalnike življenjskega sloga, ki se zrcalijo v višjih stopnjah absentizma zaradi bolezni. Epidemija covid-19 je pustila znatne posledice tudi na področju duševnega zdravja. Več pozornosti je treba nameniti preventivnim aktivnostim⁵¹ in novim (alternativnim) modelom zdravstvene oskrbe. V luči epidemije covid-19 se je pokazala tudi potreba po ureditvi zdravstvene infrastrukture s področja nalezljivih bolezni. V času epidemije je bila presežna umrljivost v Sloveniji višja kot v večini evropskih držav, novembra in decembra 2020, kar 91- in 80-odstotna.</p> <p>Obvladovanje revščine in materialne prikrajšanosti</p> <p>Stopnja revščine (12 % v 2019) in socialne izključenosti (14,4 % v 2019), se znižuje, vendar ostaja visoka pri starejših⁵², zlasti ženskah⁵³. Konec avgusta 2020 je bilo med registriranimi brezposelnimi 41,3 % oseb prejemnikov denarne socialne pomoči. Najvišji deleži prejemnikov so med Romi 90,4 %, tujci 41,6 % in invalidi 25,2 %. V vseh skupinah so še posebej izpostavljene ženske. Stopnja tveganja socialne izključenosti za leto 2019 je znašala 14,4 % oz 293.000 oseb, od katerih jih kar 63 % živi v KRVS.⁵⁴ V Sloveniji primanjkuje 800 začasnih bivalnih enot za ranljive ciljne skupine. Na področju stanovanjske prikrajšanosti je treba posebej izpostaviti še slabšo kakovost stanovanj ter energetske revščino, ki kažeta na velike razlike med gospodinjstvi z najnižjimi in z najvišjimi dohodki. V letu 2020 se je stopnja težke materialne prikrajšanosti povišala za 0,4 o. t. oziroma za 8.000 oseb.⁵⁵</p> <p>Krepitev vloge kulture in turizma pri socialni vključenosti</p>
--	--	--

⁴⁹ Evropska komisija (2020). Priporočila Sveta EU, COM (2020) 524 final, Bruselj.

⁵⁰ https://www.zsss.si/wp-content/uploads/2016/07/UMAR_2016_Demografske_Spremembe_C2_P.pdf

⁵¹ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2020). Poročilo o razvoju 2020, Ljubljana.

⁵² Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Poročilo o razvoju 2021, Ljubljana.

⁵³ Eurostat (2020). People at risk of poverty or social exclusion by sex and age. Dostopno na:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01/default/table?lang=en

⁵⁴ Statistični urad RS (2020). Raziskava življenjskih pogojev, SILC.

⁵⁵ Urad RS za makroekonomske analize in razvoj (2021). Evropski steber socialnih pravic. Slovenija 2010-2020, Ljubljana.

			<p>Kljub temu, da Slovenija utira pot na področju trajnostnega turizma v svetu, analize kažejo, da prihaja do razkoraka med zeleno obljubo in dejanskim stanjem. Velik izziv predstavlja relativno nizko konkurenčna javna in skupna turistična infrastruktura in valorizacija (javnih) turističnih privlačnosti v večini turističnih destinacij. Za večjo kakovost okolja je potrebno tudi vključevanje kulturne dediščine. Kulturni in dediščinski turizem pripomoreta k znatnemu podaljšanju turistične sezone in s tem dodani vrednosti delovnih mest v tej panogi.</p>
<p>CP5: Evropa bližje državljanom s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst ozemelj in lokalnih spodbud</p>	<p>Program EKP 2021-2027</p>	<p>ESRR ESPRA</p>	<p>Za boljše izkoriščanje razvojnih potencialov na regionalni in lokalni ravni je ključno ustrezno spodbujanje uravnoveženega gospodarskega, družbenega in prostorskega razvoja. Skladen regionalni in lokalni razvoj je eden izmed pomembnih dejavnikov za ohranjanje ključnih makroekonomskih ravnovesij.⁵⁶ Ključni izziv, s katerim se spopada Slovenija in ga naslavlja SRS 2030 ter Priporočila Sveta EU 2019 in 2020, je v okviru CP5:</p> <p>Zmanjševanje razvojnih razlik na lokalni ravni</p> <p>Glede razvojnega dohitevanja evropskih regij je v letu 2008 Slovenija že dosegla 90 % povprečje razvitosti EU, nato pa je finančna in gospodarska kriza zaostanek države ponovno povečala. Z okrepljeno gospodarsko rastjo po letu 2016 se je začel zaostanek za EU zmanjševati, kar pa je prekinila kriza zaradi pandemije novega virusa covid-19⁵⁷. V večini regij so se vrednosti kazalnikov, ki sestavljajo indeks razvojne ogroženosti (IRO), ki vključuje različne dejavnike razvoja z vplivom na kakovost življenja, v zadnjih petih letih izboljšale, razlike med regijami pa se niso zmanjšale. Kazalnik dosega najnižjo vrednost v osrednjeslovenski regiji, v negativno smer pa najbolj izstopa pomurska regija. Ta ima za razliko od zasavske regije, ki zaostaja predvsem po ekonomskih kazalnikih, najnižje vrednosti med vsemi regijami pri večini kazalnikov IRO. Veliko bolj kot zasavska regija se spopada s težavami na trgu dela, staranja prebivalstva in redke poseljenosti. V letu 2019 se je v primerjavi z letom 2014 v večini regij IRO izboljšal, bolj v razvitejših, tako da so se razlike med regijami po tem kazalniku še povečale.⁵⁸ Mesta, njihova okoliška funkcionalna območja in podeželska območja se soočajo z različnimi izzivi v razvoju, ki vplivajo na kakovost življenja⁵⁹.</p>

⁵⁶ Poročilo o razvoju 2020. UMAR, Ljubljana. Str. 19, .

⁵⁷ Cilji regionalne politike Slovenije v obdobju 2021-2027, UMAR, Delovni zvezek 3/2020, letnik XXIX, Str. 25, 26.

⁵⁸ Poročilo o razvoju 2020. UMAR, Ljubljana. Str. 19.

⁵⁹ Poročilo o državi (2019). Evropska komisija

			<p>Poleg nacionalno specifičnega naslavljanja regij in spodbujanja skladnega regionalnega razvoja (pristop od zgoraj navzdol) je potrebno ustrezno naslavlјati tudi izzive na podlagi pobud od spodaj navzgor. Aktivno vključevanje in soodločanje partnerjev na nižjih ravneh zaradi boljšega poznavanja lokalnih izzivov in potencialov predstavljajo ključen prispevek k uravnoveženemu razvoju, višji dodani vrednosti in dvigu odpornosti posameznih regij. Za spodbujanje skladnega regionalnega razvoja bo tako pomemben več nivojski pristop. Pristop »lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost« CLLD, se bo izvajal na celotnem območju države.</p>
<p>Specifični cilj SPP: Evropa za pravični prehod</p>	<p>Program EKP 2021-2027</p>	<p>SPP</p>	<p>V skladu s Pariškim sporazumom, ki skoraj 200 držav zavezuje k omejevanju podnebnih sprememb, je Evropska komisija leta 2018 določila dolgoročni cilj podnebno nevtralne Evrope do leta 2050. Prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo predstavlja izziv za vse države članice, še posebej pa za tiste, ki so močno odvisne od fosilnih goriv in/ali industrije z visoko intenzivnostjo toplogrednih plinov. Evropska komisija je v Prilogi D k Poročilu o državi – Slovenija z dne 26. 2. 2020 opredelila dve premogovni regiji, Savinjsko-Šaleško in Zasavsko.</p> <p>Premogovni regiji: Savinjsko-Šaleška in Zasavska</p> <p>Pomemben del prehoda tudi v Sloveniji predstavlja postopna ukinitve rabe premoga. NEPN predvideva zmanjšanje porabe premoga do leta 2030 vsaj za 30 %, kar pogojuje predvsem zaprtje bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj, ki je zaradi postopnega opuščanja rabe premoga v preteklosti danes še edina delujoča termoelektrarna na premog. 6. blok Termoelektrarne Šoštanj, ki je z obratovanjem pričel šele v letu 2016, energijo proizvaja iz lignita, izkopanega v zadnjem delujočem slovenskem premogovniku – Premogovniku Velenje. V Premogovniku Velenje je zaposlenih 1200 delavcev, znotraj Skupine Premogovnik Velenje pa približno 2000, medtem ko je bilo pred začetkom zapiranja rudnikov (pred 1990) v slovenskem rudarstvu zaposlenih okoli 12500 delavcev. Predhodna zapiranja rudnikov niso sledila načelom pravičnega prehoda za vse, saj je bil poudarek dan sanaciji površin in skrbi za neposredno zaposlene delavce. Pravičen prehod naj bi naslavljal tudi dolgoročno prestrukturiranje regije, tako iz gospodarskih, kot iz socialnih in okoljskih vidikov, ob upoštevanju zagotavljanja stabilnega (novega) vira energije. V primeru Zasavske regije, kjer so se zaprli rudnik Zagorje, rudnik</p>

		<p>Trbovlje in rudnik Hrastnik, ta načela niso bila dosledno upoštevana.⁶⁰</p> <p>Ob upoštevanju načel pravičnega prehoda je bil izdelan osnutek Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij, ki bo skupaj s celovito presojo vplivov na okolje posredovan v obravnavo. Predstavljala bosta podlago za območna načrta pravičnega prehoda za obe premogovni regiji, Savinjsko-Šaleško in Zasavsko, natančneje za najbolj prizadeti funkcionalni območji znotraj teh dveh regij.</p>
--	--	---

---

⁶⁰ Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda, osnutek, september 2020

2. Izbire politike, usklajevanje in dopolnjevanje

Cilj politike 1: Konkurenčnejša in pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe in regionalne povezljivosti IKT

Z namenom **izboljšanja raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uvajanja naprednih tehnologij** bomo s sredstvi ESRR krepili investicije v raziskovalno infrastrukturo in raziskovalne kapacitete, še posebej v povezavi z nacionalnimi strateškimi razvojnimi prioritetami, kar je ključno za znanstveno odličnost ter za izvajanje vrhunskih raziskav. Na prednostnih področjih Slovenske trajnostne strategije pametne specializacije (S5) bomo nudili podporo inovacijskim grozdom (SRIP-om) ter raziskovalnim projektom vzdolž celotne lestvice tehnološke pripravljenosti. Nadgradili bomo pisarne za prenos tehnologij ter zagotovili dolgoročno stabilnost pospeševanja prelivanja raziskovalnih rezultatov v družbo. Investirali bomo tudi v mreže centrov raziskovalne umetnosti in kulture. Investicije bomo usmerili v pilotne/demonstracijske projekte za razvoj in testiranje novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev v realnem okolju. Spodbujali bomo zaposlovanje mladih raziskovalcev v javnih raziskovalnih organizacijah in v podjetjih. Horizontalno bomo povezovali ukrepe na področju raziskav in inovacij ter njihovo povezovanje zagotovili s komplementarnimi instrumenti financiranja EU (npr. Obzorje Evropa) in dejavnosti za razvoj Evropskega raziskovalnega prostora, tudi preko transnacionalnih ukrepov, vključno s prenosom dela sredstev na program Obzorje Evropa. Na vseh prednostnih področjih S5 bo posebna pozornost namenjena uveljavljanju principov krožnega gospodarstva, zelenega prehoda, digitalizacije in ostalih omogočitvenih tehnologij (KETs).

Za doseganje **izboljšanja rasti in konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij ter ustvarjanje delovnih mest** bomo s sredstvi ESRR nadgradili storitve podpornega podjetniškega in inovacijskega okolja za konkurenčno podjetništvo z uporabo celovitih storitev za podjetja (npr. SPOT Global), razvijali in izvajali bomo storitve za posebne ciljne skupine (npr. mladi, ženske, starejši, kulturno kreativni sektor). Spodbujali bomo internacionalizacijo in čezregijsko sodelovanje, podpirali bomo mlada podjetja in nove podjetniške podjeme (start-up podjetja) za začetno delovanje ter spodbujali rast in razvoj podjetij (splošne spodbude in spodbude za inovacije, tudi družbene). Podpirali bomo prehod novih podjetniških podjetij in novonastalih podjetij v fazo hitreje rasti s podporo hitrorastočim podjetjem. Spodbujali bomo razvojna partnerstva za krepitev sodelovanja v globalnih verigah vrednosti ter podpirali pilotne in demonstracijske projekte.

V okviru **znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo** bomo s sredstvi ESRR in komplementarno s sredstvi ESS+ v okviru CP4 naslovili vse ključne ciljne skupine pri spodbujanju znanj in spretnosti za pametno specializacijo. Osrednji sklopi ukrepov bodo namenjeni krepitvi znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in v podporo inovativnosti za podjetja in ostale deležnike v gospodarstvu; predvsem z nadgradnjo uspešnega ukrepa spodbujanja Kompetenčnih centrov za razvoj kadrov (KOC) na prednostnih področjih S5 in horizontalnih tematikah. Podprli bomo pripravo in izvajanja fleksibilnih študijskih programov za izpopolnjevanje diplomantov na področjih S5 z namenom hitreje odprave vrzeli med pridobljenimi znanji diplomanta in pričakovani delodajalca ter dolgoročnejših učinkov s posodabljanjem rednih študijskih programov. Krepili bomo znanja in spretnosti tudi za vse sistemske izvajalce pametne specializacije, tako na deležniški (SRIP, socialni partnerji, ipd) kot na institucionalni (ministrstva,

službe, agencije ipd) ravni. Razvijali bomo tudi veščine in kompetence za družbeno inovativnost in sistemsko inoviranje z vzpostavitvijo stičišča za reševanje družbenih izzivov, ki se bo pilotno osredotočalo na področje prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo, ki je horizontalna tema S5. Pri izvedbi ukrepov spodbujanja razvoja znanj in spretnosti bo ključnega pomena novo sistemsko orodje - Platforma za napovedovanje kompetenc, ki se razvija v okviru CP4.

S sredstvi ESRR bomo podprli **digitalno preobrazbo** podjetij, s posebnim poudarkom na malih in srednje velikih podjetjih, kot tudi celotne družbe tako z vidika ponudbe, kot povpraševanja. To bomo dosegli z digitalizacijo in digitalno preobrazbo akterjev na prednostnih področjih S5, razvojem IKT infrastrukture za podjetja, gospodinjstva in javne institucije, kvantno kibernetično varnostno infrastrukturo, pametnimi tehnologijami za upravljanje s podatki za pospeševanje digitalnih storitev; podpornim okoljem za proces digitalizacije, mobilnostjo javnih storitev, krepitevjo zaupanja v e-poslovanje (SI-TRUST) in s spodbujanjem digitalne transformacije družbe in podjetij vključno z razvojem digitalizacije slovenskega jezika.

Cilj politike 2: Bolj zelen, nizkoogljičen prehod na neto ničogljično gospodarstvo in odporno Evropo s spodbujanjem čistega in pravičnega energetskega prehoda, zelenih in modrih naložb, krožnega gospodarstva, blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanja in upravljanja tveganj ter trajnostne urbane mobilnosti

Evropski zeleni dogovor je postavil ambiciozne cilje za preobrazbo gospodarstva EU v smeri trajnostne prihodnosti in postavil okvir za oblikovanje poti za doseg podnebno nevtralnega, krožnega gospodarstva najkasneje do leta 2050. V tem kontekstu se Slovenija zavezuje, da bo s sredstvi v okviru Partnerskega sporazuma zagotovila, da bo iskala največji učinek pri: dobavi čiste, dostopne in varne energije; pospeševanju prehoda k trajnostni in pametni mobilnosti; mobilizaciji industrije za čisto in krožno gospodarstvo; pobudi za prenavo – z gradnjo in prenavo na energetske in snovno učinkovite načine; ambicijah za doseganje ničelnega onesnaževanja za okolje brez toksičnih snovi; ohranjanju in obnovi ekosistemov in biotske raznovrstnosti ter blažitvi podnebnih sprememb; oblikovanju regij in mest, ki so odporna na vplive podnebnih sprememb in pri drugih področjih, v skladu s specifičnimi pobudami v okviru Evropskega zelenega dogovora. Dodatno bo Slovenija uporabila sredstva skladov za mobiliziranje in krepitev raziskav na področju trajnosti. Prav tako se Slovenija zavezuje, da bo upoštevala načelo »Da se ne škoduje bistveno« pri svojih naložbah v okviru vseh ciljev politik. Upoštevajoč dejstvo, da Evropski zeleni dogovor izpostavlja tudi to, da je doseganje ciljev mogoče le če nikogar ne puščamo zadaj in na pravičen in vključujoč način, bo Slovenija podpirala tiste najbolj ranljive in najbolj izpostavljene družbenim in gospodarskim posledicam prehoda, na primer z preusposabljanjem in dousposabljanjem.

Za podporo vlaganjem na tem področju bomo poleg nacionalnih namenili tudi sredstva ESRR, KS, EKSRP in ESPRA. Kjer bo to relevantno, bodo programi kohezijske politike podpirali naložbe, ki uspešno povezujejo načela trajnosti, estetike in vključenosti v skladu s pobudo Novi evropski Bauhaus z namenom, da se najdejo dostopne, vključujoče, trajnostne in privlačne rešitve za podnebne izzive.

Na področju **Zmanjševanja emisij toplogrednih plinov** bomo s sredstvi ESRR in KS v skladu z usmeritvami NEPN in S5 prednostno vlagali v energetske prenave stavb. Prednostna področja vlaganj so določena v Dolgoročni strategiji energetske prenave stavb do leta 2050. V gospodarstvu bo podpora

namenjena horizontalnim ukrepom za povečanje URE in rabe OVE v malih in srednje velikih podjetjih. Na področju OVE bomo po posameznih tehnologijah, ki so opredeljene v NEPN, podprli sisteme daljinskega ogrevanja in hlajenja ter s tem dosegli sinergije med podnebno politiko in politiko varstva zraka. Geotermalna energija se uvršča med še ne dovolj izkoriščene potenciale OVE, zato bo Slovenija povečala vlaganja v njeno izkoriščanje.

Sredstva ESPRA bomo vlagali v naložbe za vzrejo nizekotrofičnih vodnih organizmov in energetsko učinkovitost v sektorju akvakulture in predelave.

Prehod v nizkoogljično **krožno gospodarstvo** bomo naslavljali s podporo, tako horizontalnih ukrepov, kot tudi ukrepov za vzpostavitev in krepitev ustreznega podpornega in inovativnega okolja ter oblikovanje ustreznih instrumentov za podporo pri transformaciji gospodarskega sektorja (mala in srednje velika podjetja, zagonska podjetja, verige vrednosti) v smeri podnebne nevtralnosti in učinkovite rabe virov. Pri tem bo imel pomembno vlogo tudi kreativni in kulturni sektor, kar prepozna tudi EK.⁶¹ Podprli bomo ukrepe skladne s prenovljenim Programom ravnanja z odpadki in programom preprečevanja odpadkov, s katerimi bomo prednostno razvijali kapacitete za ohranjanje čim višje vrednosti virov, ki jih vsebujejo odpadki. Medsebojno povezovanje ukrepov bomo zagotavljali tudi v kontekstu izvajanja Celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo. V skladu z usmeritvami NEPN in S5 bomo pri izvajanju ukrepov na področju raziskav in razvoja zagotovili povezovanje z ukrepi CP1. S sredstvi ESRR bomo podpirali tudi dvig usposobljenosti deležnikov v gospodarstvu in v podpornem okolju, s sredstvi ESS+ pa ukrepe na področju trga dela, izobraževanja in usposabljanja. Ukrepi se bodo smiselno dopolnjevali z ukrepi iz Načrta za okrevanje in odpornost (NOO). - V okviru krožnega gospodarstva bodo iz ESPRA podprta podjetja v morskem gospodarskem ribolovu za nakup ribolovnega orodja, ki je bolj selektivno in ki vsebuje Polyamid 6, ter za zbiranje odpadlega ribolovnega orodja s Polyamidom 6, ki bo lahko reciklirano. Sredstva ESPRA pa bodo namenjena tudi inovacijam v sektorju akvakulture in predelave, za izgradnjo zaprtih RAS sistemov, uporabo alternativnih virov energije in sekundarnih surovin ter dvigom učinkovite rabe virov v malih in srednje velikih podjetjih. Ukrepe bomo dopolnjevali z predvidenimi ukrepi v okviru CP5. Z ukrepi za ohranjanje in razvoj majhnih vzrejnih obratov v akvakulturi bomo prispevali h krepitvi lokalnih dobavnih verig in boljši preskrbi s kakovostno hrano, pa tudi k ohranjanju biotske raznovrstnosti in ohranjanju tradicije akvakulture pri nas.⁶² Podpirali bomo ukrepe za nadaljnjo senzibilizacijo in dvig osveščenosti potrošnikov glede prednosti, ki jih uživanje lokalnih proizvodov prinaša za okolje in zdravje ljudi.

Na področju **prilagajanja podnebnim spremembam** bo s pomočjo sredstev KS bistveni del vlaganj namenjen za ukrepe na identificiranih desetih območjih pomembnega vpliva poplav in sicer za načrtovanje in izvajanje kombinacije gradbenih in negradbenih protipoplavnih ukrepov. Sredstva ESPRA bodo namenjena izboljšanju učinkovitosti rabe naravnih virov v akvakulturi in predelavi.

Sredstva KS in ESRR bomo vlagali v izgradnjo **okoljske infrastrukture**, predvsem za doseganje skladnosti z zahtevami evropske zakonodaje na prednostnih področjih, ki izhajajo iz prenovljenega Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Za področje oskrbe s pitno vodo bo podlaga za opredelitev prednostnih vlaganj določena v Operativnem programu za oskrbo s pitno vodo.

---

⁶¹ Sporočilo EK (2020), Novi akcijski načrt za krožno gospodarstvo Za čistejšo in konkurenčnejšo Evropo, Bruselj

⁶² Strategija EU od vil do vilic

Za **ohranjanja biotske raznovrstnosti** bomo sredstva ESRR prednostno usmerili v izvajanje ukrepov varstva narave. Tako bomo prispevali k izboljšanju stanja evropsko pomembnih vrst in habitatov in vplivali na manjšo fragmentiranost habitatov. Podprli bomo projekte za dvig znanja o morju za izpopolnitev manjkajočih podatkov⁶³. Sredstva ESPRA bodo namenjena okoljskim storitvam akvakulture, ohranjanju akvakulture na območjih NATURA 2000, izboljšanju upravljanja zavarovanih območij na morju, izvajanju ukrepov na podlagi Direktive 2009/147/ES, Direktive Sveta 92/43/EGS in Direktive 2008/56/ES, začasni ukinitvi ribolovnih dejavnosti za doseganje MSY ter izvajanju obveznosti na področju skupne ribiške politike

Na področju **trajnostne urbane mobilnosti** bomo sredstva ESRR namenili za izboljšanje javnega potniškega prometa, krepitev multimodalnih potovanj in souporabe vozil. Podpora bo namenjena uvajanju inovativnih tehnoloških rešitev, pa tudi prehodu na čista oz. ničogljjična goriva v prometu in javnem potniškem prometu – e mobilnost.

S sredstvi ESRR bomo podprli ukrepe za **dvig produktivnosti rabe prostora in funkcionalno degradiranih območij**, pri čemer bo smiselno ta vlaganja povezati s tistimi na področju OVE. Posebna pozornost bo namenjena tudi razvrednotenim območjem v mestih, kjer bomo kombinirali vlaganja na področje infrastrukture kot tudi na področje podpornih ukrepov, ki bodo skupaj prispevali k gospodarski in socialni oživitvi mestnih območij.

Cilj politike 3: Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti

V podporo **razvoju vseevropskega prometnega omrežja** bomo s sredstvi KS in ESRR na podlagi nacionalnega prometnega modela in Strategije razvoja prometa v Sloveniji do leta 2030 podprli investicije v posodobitev železniške infrastrukture. Kljub načrtovanim ukrepom trajnostne prometne politike in posodobitvam železniške infrastrukture, bo nastalo neskladje med povpraševanjem in ponudbo oziroma bodo nastajali slabše prepustni odseki na pomembnejšem cestnem omrežju, kar bo povzročilo dodatne zastoje in z njimi povezane neugodne posledice.

V podporo **razvoju nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti vseevropskega prometnega omrežja** bomo s sredstvi KS in ESRR poleg investicij na TEN-T železniškem omrežju naslovili tudi nadgradnje postaj in odsekov obstoječih regionalnih železniških prog, ki gravitirajo k večjim urbanim območjem. Ker je zaradi precejšnje razgibanosti terena oziroma velikega deleža hribovitega terena, v povezavi z razpršeno poseljenostjo, po ozemlju Slovenije težje umeščati nove železniške povezave, je v veliki večini primerov ustrezna cestna povezava predstavlja edino prometno povezavo posameznega območja z regionalnimi središči. V ta namen bomo razvijali tudi avtobusni medkrajevni potniški promet in integrirali različne vrste javnega potniškega prometa (avtobusni, železniški in mestni). Za izboljšanje povezanosti posameznih regij in s tem spodbujanje skladnega regionalnega razvoja je zelo pomembna izgradnja t. i. razvojnih osi, s katerimi bomo izboljšali dostopnost do TEN-T omrežja ter regionalnih središč. Predvidene so tudi novogradnje cestne infrastrukture. Ozka grla do posameznih industrijskih

---

⁶³ Okvirna direktiva za morsko strategijo.

središč vplivajo tudi na izkoriščanje gospodarskega potenciala posameznih območij ter s tem celotne države.

S spodbujanjem celostnega prometnega načrtovanja na lokalni, regionalni in državni ravni bodo postavljene podlage za razvoj multimodalnega prometa, ki bo podprt z investicijami za prestop med različnimi prometnimi načini. Predvideno je tudi uvajanje sodobnih tehnologij za upravljanje mobilnosti, ki omogoča zbiranje prometnih informacij v realnem času ter zagotavljajo možnost celovitega upravljanja prometa na trajnosten način.

Po številu osebnih vozil na prebivalca je Slovenija res nad povprečjem EU, vendar hkrati že nekaj let zelo raste tudi uporaba kolesa. Ta trend je potrebno izkoristiti, zato bomo še bolj spodbujali uporabo kolesa za potrebe dnevne mobilnosti, ne samo v mestih temveč tudi na podeželju, in sicer z izgradnjo sistema kolesarskih poti. Pri tem bo prednostna naloga povezava že zgrajenih kolesarskih odsekov v večje logično zaključene celote ter zgraditev lokalnih kolesarskih povezav, ki se povezujejo z državnim kolesarskim omrežjem in zagotavljajo kolesarjem večjo mobilnost.

Cilj politike 4: Bolj socialna in vključujoča Evropa, ki izvaja evropski steber socialnih pravic

S pomočjo sredstev ESS+ bomo z namenom nadaljnjega razvoja kakovostnega in učinkovitega sistema izobraževanja in usposabljanja podprli pridobivanje **znanj in spretnosti, ključnih za uspeh posameznika v družbi, prilagojenih prihodnosti dela in globalnim spremembam**. Izvajali bomo tudi ukrepe za nadarjene in vlagali v karierno svetovanje na različnih ravneh izobraževanja ter skozi vsa življenjska obdobja. Zagotovili bomo zadosten obseg učiteljev z ustreznim znanjem in spretnostmi za izzive sodobne družbe, učiteljem začetnikom pa omogočili ustrezno uvajanje v poklic. Vlagali bomo v krepitev in razvoj kompetenc vodstvenih in strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju ter visokošolskih učiteljev in strokovnih delavcev. Spodbujala se bo uporaba IKT v pedagoškem procesu. Krepili bomo povezanost med izobraževanjem in okoljem, vlagali bomo v praktično usposabljanje dijakov pri delodajalcih, praktično izobraževanje in problemsko učenje, tudi v obliki projektne dela z gospodarstvom in nevladnim sektorjem že v času študija. Razvijali in nadgrajevali bomo uspešne programe spodbujanja kreativnosti in odprtih pristopov na relaciji dijak/študent - institucije znanja – gospodarstvo. Spodbujali bomo izobraževanje odraslih in večjo vključenost v vseživljenjsko učenje. Vlagali bomo v organizacijske spremembe in v izboljššan dostop do vključujočega in kakovostnega izobraževanja ter usposabljanja z zagotavljanjem informacijsko-komunikacijske in druge podporne infrastrukture. Sredstva ESRR bomo namenili za izboljšanje infrastrukturnih pogojev na vseh nivojih izobraževanja, kakor tudi za vzpostavitev ustrezne mladinske infrastrukture, vključujoč e-mladinsko infrastrukturo ter ustrezno informacijsko – komunikacijsko in drugo podporno infrastrukturo.

Za zmanjšanje stopnje dolgotrajne brezposelnosti in z namenom podaljševanja delovne aktivnosti bomo s sredstvi ESS+ izvajali predvsem ukrepe, ki bodo osredotočeno naslavljali vključujoč trg dela, in sicer z bolj ciljno usmerjenimi ukrepi aktivne politike zaposlovanja za zmanjševanje strukturnih neskladij, tudi z usmeritvijo na gospodarske sektorje, za katere se predvideva rast oziroma večji padec aktivnosti. Ukrepi bodo usmerjeni tudi v ustrezno delovanje in povezovanje med institucijami na trgu dela ter modernizacijo njihovih storitev. To zajema predvidevanje potreb po spretnostih, zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja ter kariernih prehodov in mobilnosti na trgu dela. S pomočjo Platforme za napovedovanje kompetenc bo moč

razvijati oz. usmerjati izobraževalno politiko, politiko štipendiranja in karierne orientacije v podporo izvajanju CP1. Spodbujali bomo odpravljajanje vrzeli na trgu dela s poudarkom na veččinah iskalcev zaposlitve in zaposlenih, dostop do zaposlitev za ciljne skupine starejših, nižje izobraženih, invalidov in neaktivnih v njihovem obdobju delovne aktivnosti ter preprečevali njihovo dolgotrajno brezposelnost. Ukrepi bodo usmerjeni v ohranitev na trgu dela predvsem tistih skupin, katerih zaposlitev oziroma samozaposlitev je ogrožena ali začasna, v zmanjševanje in preprečevanje prekarnosti ter preprečevanje prehoda nazaj v brezposelnost za ciljne skupine, ki se soočajo z atipičnimi oblikami dela. K podaljševanju obdobja delovne aktivnosti, predvsem pri starejših, bodo prispevali ukrepi za dvig kvalitete delovnega okolja in pogojev za delo ter spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja s poudarkom na prenosu znanja in usposobljenosti med generacijami.

S pomočjo sredstev ESS+ bomo z namenom **zagotavljanja solidarnih in vzdržnih sistemov socialne zaščite, zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe** vzpostavili nacionalni sistem upravljanja z varnostnimi odkloni in tveganji za varnost pacientov ter podprli ukrepe za razvoj in zagotavljanje socialno varstvenih storitev in storitev v skupnosti, vključno s storitvami vezanimi na dolgotrajno oskrbo. Krepitev duševnega zdravja bomo podprli z integrirano obravnavo, varstvom in promocijo. Za izboljšanje zdravstvenega stanja prebivalstva in zmanjšanje neenakosti v zdravju bomo organizacijsko in vsebinsko nadgradili primarno zdravstveno varstvo z integracijo preventivnih aktivnosti, izboljšali dostopnost do nujne medicinske pomoči in spodbujali zdrav življenjski slog. Krepili bomo tudi sistem čezmejnega izvajanja javnih digitalnih storitev na tem področju ter elektronsko izmenjavo informacij o socialni varnosti (EESSI). S pomočjo sredstev ESRR bomo zagotovili infrastrukturo in opremo oddelkov za psihogeriatrično obravnavo, podprli ukrepe deinstitutionalizacije, vzpostavili spominske centre na terciarni zdravstveni ravni za raziskovanje, diagnostiko in obravnavo oseb z demenco, infrastrukturo na področju obravnave duševnega zdravja in drugo infrastrukturo skladno z analizo potreb v zdravstvu.

Z namenom **obvladovanja revščine in materialne prikrajšanosti** ter zmanjšanja družbene razslojenosti, ki jo je epidemija povečala, bomo s sredstvi ESS+ posebno pozornost namenili starejšim, zlasti ženskam. Podpirali bomo tudi organizacije, ki so v času epidemije skrbele za zadovoljevanje osnovnih potreb ranljivih skupin. Podprli bomo ukrepe za izboljšanje možnosti za polnopravno vključitev v družbo (tudi na področju športa, kulture in umetnosti) otrok romske skupnosti, priseljencev, otrok s posebnimi potrebami in invalidnih oseb. Podprli bomo programe socialne aktivacije z namenom približevanja trgu dela oseb, ki so po večini dolgotrajni prejemniki denarne socialne pomoči ali osebe s kompleksno socialno problematiko, ki jih ovirajo pri vstopu na trg dela. Sredstva ESRR bomo namenili nakupu in razvoju prilagojene specialne opreme in pripomočkov za otroke s posebnimi potrebami in vzpostavili vzorčne centre, ki bodo izboljšali dostopnost ter zagotovili pravičen dostop do kakovostne predšolske vzgoje in izobraževanja. Podprli bomo tudi vzpostavitev centrov bivalnih enot začasno reševanje stanovanjskih potreb ranljivih ciljnih skupin, vzpostavitev stanovanjskih skupin za izvedbo deinstitutionalizacije socialno varstvenih zavodov, skupnostne centre ter javne in zasebne (s koncesijo) domove za ostarele za oskrbo oseb z demenco in drugimi oblikami upada kognitivnih funkcij ter bivalne enote za mladostnike in odrasle z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju.

Slovenija od leta 2014 izvaja Operativni program za opravljanje materialne prikrajšanosti 2014-2020, ki se sofinancira iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ogroženim in letno zagotavlja cca 4.000 ton hrane cca 160.000 najbolj ogroženim osebam, njihova socialna vključenost pa se zagotavlja z izvajanjem različnih spremljevalnih ukrepov. Program predstavlja enega izmed ključnih ukrepov za blaženje materialne in socialne stiske ljudi, saj zagotavlja 70 % vse hrane, ki jo partnerski organizaciji v programu

razdelita svojim prejemnikom. Program učinkovito pomaga najbolj ogroženim osebam, saj prejeta hrana razbremenjuje stroške gospodinjstev, vpliva na obseg oskrbe posameznikov in družin s hrano ter predstavlja priložnost za urejanje socialnih stisk najbolj ogroženih.

Z namenom **krepite vloga kulture in turizma pri socialni vključenosti** bomo s sredstvi ESRR podprli revitalizacijo in obnovo kulturne dediščine ter javne kulturne infrastrukture, razvoj trajnostnega turizma, s poudarkom na socialnem stebru trajnosti ter vlaganja v javno turistično infrastrukturo s ciljem dviga ugleda in prilivov iz naslova turizma v turističnih destinacijah.

Cilj politike 5: Evropa bližje državljanom s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja vseh vrst ozemelj in lokalnih spodbud

Slovenija bo za **zmanjševanje razvojnih razlik na lokalni ravni**, s ciljem nadaljnjega spodbujanja endogenih potencialov, v okviru obeh specifičnih ciljev cilja politike 5 naslovlila predvsem lokalni razvoj preko že uporabljenega in uveljavljenega pristopa »lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost« CLLD, ki bo potekal v okviru lokalnih akcijskih skupin (v nadaljevanju LAS). Slednje bodo vzpostavljene za komplementarno ukrepanje iz sredstev skupne kmetijske politike (EKSRP) in kohezijske politike (ESRR,) ter skupne ribiške politike (ESPRA). CLLD je orodje za spodbujanje celovitega lokalnega razvoja po načelu »od spodaj navzgor« in omogoča reševanje razvojnih problemov, usklajeno delovanje s pomočjo različnih virov financiranja ter prožnost pri doseganju razvojnih ciljev. S takim pristopom pa odpira priložnost za razvoj in zmanjševanje razvojnih razlik posameznih območij. Pristop »od spodaj navzgor« omogoča lokalnemu prebivalstvu, da z oblikovanjem lokalnih partnerstev, LAS, aktivno odloča o prioritetah in razvojnih ciljih lokalnega območja, vključno z viri financiranja za doseganje ciljev lokalnega območja. Pristop omogoča uresničevanje široke palete izzivov v različnih okoljih, večjo fleksibilnost pri doseganju ciljev in odgovarja dejanskim potrebam lokalnega območja.

Sredstva ESRR bomo namenili za **izgradnjo vključujoče družbe in nadaljnji celostni družbeno-gospodarski razvoj v mestnih in podeželskih območjih, s posebno pozornostjo na zmanjšanju razlik med socialno - ekonomsko prikrajšanimi osebami in območji**. Sama priprava in izvedba ukrepov bo potekala po načelu od spodaj navzgor v skladu s pripravljenimi strategijami lokalnega razvoja. S pristopom bo mogoče nasloviti vse tipe specifičnih ozemelj, pri čemer bodo na ta način izvajane celovite in večfunkcionalne operacije, ki ne bodo strogo omejene na podeželska območja, ampak bodo vključevala tudi druga, npr. urbana območja.

CLLD v okviru ESPRA se bo izvajal samostojno na ozemlju celotne RS in naslavljal ohranjanje delovnih mest, razvoj ribiških in akvakulturnih območij, diverzifikacijo (tudi v sektorje modrega gospodarstva), krožno gospodarstvo idr.

Specifični cilj SPP: Evropa za pravični prehod

Končni teritorialni in tematski obseg podpore Sklada za pravični prehod bo definiran po tem, ko bosta ocenjena in potrjena območna načrta za pravični prehod, ki bosta del Programa. V območnih načrtih bo orisan jasen proces prehoda na nacionalni ravni, vključno s časovnico izvedbe ključnih korakov za doseganje podnebnih in energetskih ciljev do 2030 in za doseganje cilja podnebne nevtralnosti do 2050, pri čemer bodo učinki na izbranih območjih vidni najkasneje do leta 2030. Območni načrti morajo tudi pokazati, da sta na podlagi ekonomskih in družbenih vplivov izbrani območji najbolj negativno prizadeti zaradi procesa prehoda in nedvoumno obrazložiti, pričakovane učinke načrtovanih ukrepov.

Prehod na podnebno nevtralno in krožno gospodarstvo je eden najpomembnejših ciljev politike Evropske unije zaradi katerega je na območjih, ki so močno odvisna od fosilnih goriv ter industrije z največjo intenzivnostjo toplogrednih plinov, pričakovati širše negativne socialne in gospodarske učinke. Evropska komisija je za Slovenijo v Poročilu o državi – Slovenija 2020 v Prilogi D pripravila Naložbene smernice za Sklad za pravični prehod v obdobju 2021–2027. V skladu s temi smernicami, ki opredeljujejo dve območji, odvisni od fosilnih goriv, to sta Zasavska in Savinjsko-Šaleška, Slovenija sredstva za pravični prehod namenja tema dvema območjema in jih ne namenja območjem, ki so močno odvisna od industrije z največjo intenzivnostjo toplogrednih plinov.

Do sedaj so bile izvedene nekatere aktivnosti za prestrukturiranje, in sicer priprava Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda in priprava akcijskih načrtov za postopno opuščanje premoga v slovenskih premogovnih regijah, v Savinjsko-šaleški in Zasavski regiji. Sočasno z nacionalno strategijo, ki leto 2033 določa za letnico izstopa iz premoga in jo bo Vlada Republike Slovenije predvidoma sprejela v mesecu oktobru 2021, je bila uspešno zaključena tudi celovita presoja vplivov na okolje. Priprava vseh dokumentov je potekala ob vključevanju relevantnih akterjev na nacionalni, regionalni in lokalni ravni: aktivni sta bili tako delovna skupina Vlade Republike Slovenije za prestrukturiranje premogovnih regij na ravni državnih sekretarjev in operativna delovna skupina za pripravo ukrepov prestrukturiranja premogovnih regij. Predstavniki premogovnih regij sodelujejo v okviru Platforme za premogovne regije na ravni EU.

V okviru priprave Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji za obdobje 2021-2027, bosta ob upoštevanju Strategije ter obeh akcijskih načrtov, ki predstavljata kvalitetne podlage, pripravljena območna načrta za pravični prehod za Savinjsko-Šaleško in za Zasavsko regijo. V skladu z zahtevami Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ustanovitvi Sklada za pravični prehod, bosta vsebovala tudi opise vrste predvidenih operacij in njihovega pričakovanega prispevka k lažšanju posledic prehoda, pri čemer bo zagotovljena skladnost s področjem uporabe podpore, to je izključnimi dejavnostmi, kot jih v členu 8 določa ista uredba. Oba območna načrta za pravični prehod bo Evropska komisija predvidoma obravnavala in potrdila kot del Programa za izvajanje evropske kohezijske politike v Sloveniji za obdobje 2021-2027.

Za sofinanciranje izbranih operacij v okviru tega specifičnega cilja se bodo namenjala sredstva SPP, ki jih Slovenija ne namerava dopolnjevati s sredstvi ESRR in ESS+. Bodo pa ukrepi, financirani iz sredstev ESRR in ESS+ komplementarni oziroma bodo dopolnjevali ukrepanja iz SPP, za kar bodo ustrezne podlage pripravljene že na ravni območnih načrtov oziroma specifičnih teritorialnih strategij, natančneje razdelani pa na izvedbeni ravni.

Sklad za pravični prehod predstavlja prvega od treh stebrov mehanizma za pravični prehod. Sredstva drugih dveh stebrov, Programa za pravični prehod v okviru InvestEU in Instrumenta EIB za posojila v javnem sektorju, predstavljajo komplementarna povratna sredstva za izvedbo naložb, ki doprinašajo k doseganju razvojnih potreb in ciljev do leta 2030, kot izhaja iz potrjenih območnih načrtov za pravični prehod.

2.1 Usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladi in, če je to ustrezno, usklajevanje med nacionalnimi in regionalnimi programi

Pri izvajanju Sporazuma o partnerstvu bo v Sloveniji usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladi ESRR, ESS+, KS, SPP in ESPRA ter usklajevanje med nacionalnimi programi:

1. Program EKP 2021-2027 (vir: ESRR, ESS+, KS),
2. Program za pomoč najbolj ogroženim (vir: ESS+) in
3. Program za pomorstvo in ribištvo in akvakulturo (vir: ESPRA)

temeljilo na centraliziranem pristopu, ki ga bo zagotavljal SVRK.

Organ upravljanja Programa EKP 2021-2027 ki se bo financiral iz strukturnih skladov in kohezijskega sklada za doseganje Cilja za rast in delovna mesta bo SVRK. SVRK bo tudi organ upravljanja programov Evropskega teritorialnega sodelovanja. Nacionalni koordinator EU makroregionalnih strategij bo MZZ. S koordinatorji za prednostna področja makroregionalnih strategij, ki jih pooblasti Vlada RS, bo zagotavljal, da bodo operacije upoštevale tudi dodano vrednost v okviru EU makroregionalnih povezav. Organ upravljanja Programa za pomoč najbolj ogroženim bo MDDSZ, organ upravljanja Programa za pomorstvo in ribištvo in akvakulturo pa MKGP. Organ upravljanja za HOME sklade je MNZ. Med skladi AMIF, SNV in IUMV so vzpostavljeni mehanizmi za zagotavljanje učinkovitega spremljanja. Organ upravljanja za HOME sklade ima vzpostavljena sodelovanja z ostalimi skladi, ki so zajeti v partnerskem sporazumu in bodo v ta namen vzpostavljeni mehanizmi za zagotavljanje učinkovitega spremljanja. Le-ti bodo potekajo na podlagi medresorskih skupin in usklajevanj, sestankov, posvetov ter medsebojnega pregleda dokumentacije.

Koordinacija med skladi bo formalno potekala prek odborov za spremljanje. Slovenija se bo izogibala ustanavljanju novih organov in teles. Večji poudarek bo na vsebini in koordinacijski vlogi organov upravljanja. Ključno bo tesno sodelovanje z ministrstvi in drugimi izvedbenimi institucijami na nižji ravni. V vseh primerih, ko se bodo ukrepi vsebinsko nanašali na področje drugih ministrstev bo pridobljeno ustrezno stališče. Ob tem bo usposobljenost in odzivnost ministrstev igrala osrednjo vlogo, saj ministrstva predstavljajo glavne pobudnike in izvajalce razvojnih prioritet skladno s programskimi dokumenti, obenem pa so nosilci posameznih razvojnih področij skladno s slovensko zakonodajo.

Po potrditvi NOO s strani Evropskega sveta, je koordinacijo njegovega izvajanja prevzel nov neodvisen ter organizacijsko in funkcionalno ločen organ v sestavi Ministrstva za finance, Urad RS za okrevanje in odpornost. Le-ta bo odgovoren za vzpostavitev sistema izvajanja in samo izvajanje NOO. Med naloge spada tudi usklajevanje z ostalimi deležniki v okviru izvajanja NOO in Evropsko komisijo, usklajevanje priprave pravnih aktov in strateških dokumentov v zvezi z izvajanjem NOO, spremljanje in ocenjevanje rezultatov izvajanja NOO ter posredovanje podatkov Evropski komisiji, zagotavljanje pravnega finančnega upravljanja skupaj s sodelujočimi ministrstvi, izvajanje kontrol in kontrolnih ukrepov na

ravni ministrstev ali upravičencev ter pripravo in podpis izjave o upravljanju. Odgovoren je za spremljanje, preverjanje in potrjevanje doseganja zastavljenih mejnikov in ciljev. Ob tem bomo vzpostavili sistem za zagotavljanje komplementarnosti, s katerim bomo vzpostavili (so)delovanje obstoječih struktur in institucij, in sicer tako, da bomo razširili članstvo in dopolnili naloge delovne skupine #NGS2, ustanovljene dne 24. 7. 2020 (sklep Vlade RS št. 54402-6/2020/3). S tem bomo zagotavljali usklajenost porabe sredstev iz vseh relevantnih finančnih virov, predvsem nacionalnih sredstev, sredstev ESI skladov sredstev Skupne kmetijske politike ter drugih instrumentov EU.

Poleg tega bomo zagotovili redno in tesno sodelovanje med koordinatorjem NOO in Organom upravljanja za ESI, SPP in ESPRA.

V okviru CP1 bo usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladoma ESRR in ESS+ zagotovljeno z rednim in tesnim sodelovanjem med ministrstvi, še posebej SVRK, MGRT, MIZŠ in MJU, katerih državni sekretarji bodo sestavljali ožjo operativno skupino upravljanja S5. Ta skupina bo med drugim potrjevala akcijske načrte strateških partnerstev, kjer lahko sodelujejo vsi zainteresirani deležniki. Znotraj Vlade RS je za koordinacijo S5 pristojna SVRK. Usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje bo potekalo tudi v okviru Odbora za spremljanje, ki se bo sestajal predvidoma enkrat letno.

V okviru CP2 bo usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladi ESRR, KS in ESPRA redno potekalo na ravni vlade in Odbora za spremljanje, ki se bo sestajal predvidoma enkrat letno. Za koordinacijo vsebin na tem področju je pristojno MOP medtem ko za področje prilagajanja podnebnim spremembam in preprečevanje in upravljanje s tveganji MOP, medtem ko za področje nizkoogljične, čiste in pravične energije MZI. Za koordinacijo vsebin na področju ribištva in akvakulture je pristojno MKGP.

Koordinacija ozemeljskih pristopov za ESRR in KS ter ESPRA bo potekala centralizirano. Na SVRK bo oblikovana posebna nacionalna razvojna koordinacija za ozemeljske pristope: izvajanje celostnega teritorialnega razvoja na področjih: urbanega razvoja (celostne teritorialne naložbe) in endogene regionalne politike v okviru 12 razvojnih regij (NUTS III) (drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica).

V okviru CP3 bo usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladoma ESRR in KS redno potekalo na ravni vlade in Odbora za spremljanje, ki se bo sestajal predvidoma enkrat letno. Za koordinacijo vsebin ne področju mobilnosti je pristojno MZI.

Koordinacija ozemeljskih pristopov za ESRR in KS bo potekala centralizirano. Na SVRK bo oblikovana posebna nacionalna razvojna koordinacija za ozemeljske pristope: izvajanje celostnega teritorialnega razvoja na področjih: urbanega razvoja (celostne teritorialne naložbe) in endogene regionalne politike v okviru 12 razvojnih regij (NUTS III) (drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica).

V okviru CP4 bo usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje med skladoma ESRR in ESS+ potekalo na ravni vlade in Odbora za spremljanje, ki se bo sestajal predvidoma enkrat letno. Za koordinacijo vsebin ne področju trga dela in sociale je pristojno MDDSZ, za področje izobraževanja MIZŠ in za zdravstveno področje MZ.

Koordinacija ozemeljskih pristopov za ESRR in ESS+ bo potekala centralizirano. Na SVRK bo oblikovana posebna nacionalna razvojna koordinacija za ozemeljske pristope: izvajanje celostnega teritorialnega razvoja na področjih: urbanega razvoja (celostne teritorialne naložbe) lokalnega razvoja v okviru lokalnih akcijskih skupin (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost) in endogene regionalne politike v okviru 12 razvojnih regij (NUTS III) (drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica).

V okviru CP5 koordinacija ozemeljskih pristopov za sklade ESRR in ESPRA potekala centralizirano. Na SVRK bo oblikovana posebna nacionalna razvojna koordinacija za izvajanje celostnega teritorialnega razvoja na področjih: urbanega razvoja (celostne teritorialne naložbe), lokalnega razvoja v okviru lokalnih akcijskih skupin (lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost) in endogene regionalne politike v okviru 12 razvojnih regij (NUTS III) (drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica). Usklajevanje, razmejevanje in dopolnjevanje bo potekalo tudi v okviru odborov za spremljanje, ki se bodo sestajali predvidoma enkrat letno

Tudi za koordinacijo območnih načrtov za pravični prehod in funkcionalnih območij v okviru regij na ravni NUTS III bo na SVRK oblikovana posebna nacionalna razvojna koordinacija.

2. 2 Dopolnjevanje in sinergije med skladi, zajetimi v sporazumu o partnerstvu, AMIF, SNV in IUMV ter drugimi instrumenti Unije

Koordinacijo dopolnjevanja in sinergij med skladi, zajetimi v Sporazumu o partnerstvu, AMIF, SNV in IUMV ter drugimi instrumenti Unije bo zagotavljal SVRK. Izvedbena določila med drugimi instrumenti Unije in kohezijsko politiko se bodo usklajevala v okviru spremljanja Sporazuma o partnerstvu, dodatno pa je treba, kjer relevantno in že skladno z običajno vladno proceduro vse tovrstne dokumente predhodno uskladiti z drugimi zainteresiranimi vladnimi organi.

Cilj politike 1

V okviru CP1 se bosta na področju podjetništva dopolnjevala ESRR in **EKSRP**:

- Podpora EKSRP bo na področju podjetništva, malih in srednje velikih podjetij, start-upov in turizma namenjena kmetijam oz. nosilcem dopolnilnih dejavnosti na ozemlju celotne Slovenije, medtem ko bo pri podpori investicijske politike malih in srednje velikih podjetij s povratnimi sredstvi iz ESRR v okviru CP1 kmetijska dejavnost izločena.
- Na področju industrijske tranzicije in podjetništva bodo iz EKSRP enotno podprte naložbe velikih podjetij v predelavo kmetijskih proizvodov, katere rezultat predelave je nekmetijski proizvod. V okviru podpor ESRR za področje podjetništva velika podjetja ne bodo vključena.

Na področju raziskav in razvoja bodo sredstva ESRR in EKSRP komplementarno z **NOO** namenjena za:

- Izgradnjo in vzpostavitev raziskovalne infrastrukture ter izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov.

- Dodatne spodbude v podjetjih in v javnih raziskovalnih organizacijah za zaposlovanje mladih raziskovalcev in krepitev raziskovalnih timov.
- Razvoj in optimizacijo ekosistema za podporo podjetništvu in inovativnosti, novim podjetniškim podjemom in novonastalim podjetjem ter hitrorastočim podjetjem, rasti in razvoju podjetij, procesnim izboljšavam, uvajanju novih poslovnih modelov.
- Digitalno preobrazbo različnih deležnikov, predvsem podjetij ter storitev v javnem sektorju.

Sinergije so predvidene med sredstvi kohezijske politike EU in **Obzorja Evropa**:

- Združevanje sredstev Obzorja Evropa in skladov EU (npr. Teaming, kjer se podpišeta dva sporazuma, ki skupaj pokrijeta 100 % upravičenih stroškov, nacionalno financiranje je usmerjeno v financiranje potrebne raziskovalne infrastrukture).
- Financiranje nacionalne udeležbe v partnerstvih; v prihajajočem okvirnem programu Obzorja Evropa bo pomemben del raziskovalnih aktivnosti usmerjen v t. i. partnerstva.
- Financiranje projektov, ki pridobijo t.i. pečat odličnosti. Gre za projekte, ki so ocenjeni kot odlični v evalvacijskih postopkih na EU ravni, vendar zaradi omejitev v proračunu niso sofinancirani (predvsem za programe EIC, MSCA in ERC).
- Prenos dela sredstev v centralno upravljanje programa Obzorja Evropa, s čimer bodo financirani odlični projekte slovenskih prijaviteljev. V tem kontekstu gre za projekte, ki bodo upravljavsko zapadli pod pravila Obzorja Evropa, prinašali pa bodo dodano vrednost za Slovenijo.

Ukrepi za spodbujanje digitalne preobrazbe MSP, družbe, države (javne uprave) in lokalnih skupnosti se bodo dopolnjevali z ukrepi razvojnega področja Digitalna preobrazba v **NOO**, ki vključuje:

- Ukrepe za modernizacijo digitalnega okolja javne uprave ter krepitev digitalnih znanj in spretnosti javnih uslužbencev.
- Digitalizacijo različnih področij javnega sektorja (notranja varnost; izobraževanje, znanost in šport; prostor in okolje, narava, vode, nepremičnine; kmetijstvo, prehrana in gozdarstvo; kultura; pravosodje).
- Izgradnjo gigabitne infrastrukture za 8.500 gospodinjstev.
- V podporo gospodarstvu bomo s sredstvi NOO podprli tudi digitalno transformacijo predvsem večjih podjetij.

Cilj politike 2

V okviru CP 2 se bodo sredstva ESRR in ESPRA dopolnjevala s sredstvi **EKSRP** na področjih:

- Enovit Strateški načrt SKP 2023–2027 bo za celotno ozemlje Slovenije vključeval zaveze iz evropske okoljske zakonodaje⁶⁴ in NEPN. Vsebinske usmeritve in podlago predstavlja Resolucija »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«⁶⁵. Tudi s sredstvi EKSRP bo podprt razvoj ogljično nevtralnega in krožnega gospodarstva. To bo prispevalo k uresničevanju CP1, CP2 in CP4.
- V okviru spodbujanja krožnega gospodarstva bodo iz EKSRP podprte nekmetijske dopolnilne dejavnosti, ki se nanašajo na krožno bio gospodarstvo ter naložbe na kmetijskih gospodarstvih.

⁶⁴ priloga XI Uredbe o strateškem načrtovanju

⁶⁵ Resolucija o nacionalnem programu o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva »Naša hrana, podeželje in naravni viri od leta 2021«, Državni zbor RS (29. januar 2020)

Sredstva kohezijske politike za ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti se bodo dopolnjevala z viri iz **programa LIFE+**, s katerimi bodo podprti strateški projekti za naravo. Doseganje ciljev ohranjanja in obnove biotske raznovrstnosti bomo med drugim omogočili z vlaganjem skladov EKSRP, ESPRA (zlasti na cilju 1.3, 1.6 ter 4. prednostni nalogi Unije), čezmejnih programov ter programov INTERREG.

Sredstva za ukrepe kohezijske politike se bodo dopolnjevala s sredstvi **NOO**:

- Na področju učinkovite rabe energije bodo s sredstvi NOO podprte naložbe v prenove stavb javnega sektorja. V okviru NOO bodo v tem sektorju podprti le odobreni projekti, za katere je na voljo vsa dokumentacija.
- Za izvedbo naložb v izrabo geotermalne energije se bodo kombinirala povratna sredstva NOO z nepovratnimi sredstvi skladov ESI.
- Na področju krožnega gospodarstva se ključni ukrep v okviru NOO nanaša na izvajanje Celovitega strateškega projekta razogljičenja Slovenije preko prehoda v krožno gospodarstvo (CSP – KG v horizontalnem sodelovanju s ključnimi ministrstvi in partnerji Climate KIC, EIT Raw materials, JRC) za smiselno orkestriranje in povezovanje vseh relevantnih ukrepov za sistemski prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo.
- S sredstvi NOO bodo podprta vlaganja v izgradnjo podpornega okolja za prehod podjetij in verig vrednosti v smeri nizkoogljičnih in krožnih praks, podpora bo namenjena tudi identifikaciji in razvoju rešitev, ki bodo podjetjem pomagala pri transformaciji njihovega delovanja. Sredstva skladov ESI bodo namenjena za vlaganja v spremembo poslovnih modelov, ki podpirajo prehod različnih gospodarskih subjektov v krožno gospodarstvo in izboljšanje emisijske produktivnosti.
- S sredstvi NOO je načrtovana podpora dvigu kapacitet za industrijsko predelavo lesa.
- Za področje odvajanja in čiščenja odpadnih voda je med sredstvi NOO in sredstvi skladov ESI jasna razmejitev, saj bodo s slednjimi podprta le vlaganja v naprave, ki bodo oskrbovale več kot 2.000 PE in prispevale k izpolnjevanju zavez direktive. Za področje zagotavljanja oskrbe s kakovostno pitno vodo bodo sredstva skladov ESI namenjena le sistemom za oskrbo več kot 10.000 prebivalcev, s sredstvi NOO pa za sisteme, ki so/bodo prednostno umeščeni na območja Natura 2000, vodovarstvena območja in območja, ki glede na Načrt upravljanja voda ne izkazujejo dobrega stanja voda in ki prispevajo k zmanjšanju izgub pitne vode.
- S sredstvi NOO bodo podprti ukrepi za prilagajanje na podnebne spremembe. S sredstvi skladov ESI je načrtovano nadaljevanje investicij na področju zagotavljanja opreme, tehničnih in drugih sredstev za odziv ter programov in zmogljivosti za izvedbo usposabljanj za druge tipe podnebno pogojenih nesreč, ki predstavljajo večje tveganje v državi, s ciljem nadaljnje krepitve pripravljenosti in odziva na podnebno pogojene nesreče.
- Z namenom krepitve dolgoročne odpornosti slovenskih gozdov na podnebne spremembe in zagotavljanja zadostnih količin lesa za nadaljnjo izgradnjo verige vrednosti gozd–les, bo s sredstvi NOO podprto oblikovanje centra za semenarstvo, drevesničarstvo in varstvo gozdov, ki prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti (od genetske pestrosti dalje kot osnove za ohranjanje prilagodljivosti na podnebne spremembe). Ukrepi za obvarovanje gozdnih ekosistemov pa bodo podprti s sredstvi skladov ESI in SKP 2023–2027.

S sredstvi evropske kohezijske politike in s sredstvi ESPRA bodo podprte **makroregionalne pobude**:

- **EUSAIR** na področju modre rasti, povezljivosti, trajnostnega turizma in kvalitete okolja (t.i. flagship pobude), kjer si bi Slovenija posebej prizadevala za horizontalno ozelenitev vseh sektorskih pobud v regiji, posebna pozornost je namenjena preventivi na področju okolja in

povezovanju na področju raziskav in inovacij. Sredstva ESPRA bodo podpirala predvsem modro rast ter kvaliteto okolja.

- **EUSALP** na področju upravljanja s tveganji in skupnega ukrepanja v primeru naravnih nesreč kot so poplave, plazovi, požari in podobno; uvajanja zelene infrastrukture za večjo odpornost EU za podnebne izzive in tudi večjo prehransko varnost; prometne, energetske in digitalne povezljivosti v Alpah; sektorjev za okrepljeni razvoj Alp, vključno z razvojem inovacijskega ekosistema Alp.
- **EUSDR** na področju obvladovanja visokih (poplave) in nizkih (suše) voda in z njimi povečanimi tveganji v povodju Podonavja.

Cilj politike 3

V okviru CP3 se bodo sredstva ESRR in KS dopolnjevala z **Instrumentom za povezovanje Evrope** (IPE/ CEF – Connecting Europe Facility), programom financiranja, ki podpira razvoj prometne, energetske in digitalne infrastrukture znotraj vseevropskih omrežij. Glavne usmeritve v okviru instrumenta IPE bodo razvoj infrastrukturnih omrežij, pomoč pri odpravi tržnih nepopolnosti in spodbujanje nadaljnjih naložb javnega in zasebnega sektorja. Nepovratna finančna sredstva iz Kohezijskega sklada in Instrumenta za povezovanje Evrope za prometni sektor sta osredotočena na razvoj Vseevropskega prometnega omrežja (TEN-T), tako jedrnega kot celovitega omrežja. Tudi v obdobju 2021-2027 bodo za ta namen identificirani ustrezni projekti na slovenskem TEN-T omrežju, ki bodo lahko kandidirali na enega teh evropskih virov. Instrument za povezovanje Evrope bo podpiral razvoj infrastrukture in razvoj horizontalnih ukrepov, npr. alternativna goriva, digitalizacijo upravljanja prometa, telematske aplikacije ipd.

Ukrepi se bodo dopolnjevali tudi z ukrepi načrtovanimi v **NOO**:

- Spodbujanje vzpostavitve infrastrukture za alternativna goriva v prometu (mreža električnih polnilnic).
- Povečanje zmogljivosti železniške infrastrukture: nadgradnja železniških postaj Domžale, Grosuplje in Ljubljana, glavne železniške proge št. 20 Ljubljana-Jesenice-d.m in opremljanje lokomotiv in motornih garnitur z ETSC napravami, celovita prenova železniške proge Ljubljana - Brezovica – Borovnica.
- Digitalizacija železniške in cestne infrastrukture (opremljanje lokomotiv in motornih garnitur z ETSC napravami + DARS in MZI za področje cest).

Cilj politike 4

V okviru CP4 se bodo sredstva ESS+ in ESRR dopolnjevala s programom **Erasmus+** v okviru katerega bodo podprti ukrepi za večjo mobilnost in povečali relevantnost, privlačnost in vključujočo naravo programa.

V obdobju 2021 – 2027 bo za povečanje sinergij in preprečitev prekrivanja med instrumenti financiranja, **EaSI** združen v sklad ESS+ in sicer, v drugi sklop, ki se izvaja v okviru neposrednega in posrednega upravljanja, zajema ukrepe za spodbujanje zaposlovanja in socialnih inovacij (EaSI) in temelji na členu 175(3) PDEU. Sklop EaSI bo osredotočen na projekte z inovativno razsežnostjo in jasno dodano

vrednostjo EU, pri katerih bo za doseg kritične mase in zmanjšanje upravnega bremena ukrepanje EU učinkovitejše od ukrepanja na nacionalni, regionalni ali lokalni ravni.

Med skladi ESS+ in ESRR ter skladi na področju notranjih zadev (**HOME: AMIF, SNV, IUMV**) so pomembne sinergije na področju upravljanja migracij, vzpostavitve in posodabljanja infrastrukture vezane na migracije, storitve pri obravnavi oseb ter pri preprečevanju kriminala.

Skladi se bodo dopolnjevali na področju informacijskih sistemov, ki zaradi prepletanja vsebin in interoperabilnosti segajo tako na področje upravljanja meja, migracij in notranje varnosti. Skladno s tem je potrebna posebna pozornost pri oblikovanju ustreznega ključa delitve med skladi:

- V okviru **Evropskega sklada za azil, migracije in vključevanje** (AMIF) se bodo primarno financirali ukrepi za ciljne skupine, ki so vezano na določila Zakona o mednarodni zaščiti upravičene do financiranja. Načrtovane aktivnosti v okviru AMIF so povezane z vključevanjem državljanov tretjih držav (migrantov, osebe z mednarodno zaščito, prisilci za mednarodno zaščito) v družbo.
- V okviru **Evropskega integriranega upravljanja meja in skupne vizumske politike** (IUMV) Slovenija prispeva k omogočanju zakonitega prehajanja meja, preprečevanju in odkrivanju nezakonitega priseljevanja in čezmejnih kaznivih dejanj, učinkovitemu upravljanju migracijskih tokov ter podpiranju skupne vizumske politike za omogočanje zakonitega potovanja in preprečevanje migracijskih in varnostnih tveganj.
- **Z Nacionalnim programom Slovenije na področju notranje varnosti** (SNV) Slovenija prispeva k 1) zagotavljanju enotne uporabe pravnega reda Unije v zvezi z izmenjavo informacij na področju varnosti, 2) vzpostavitvi, prilagoditvi in vzdrževanju za varnost pomembnih informacijskih sistemov in komunikacijskih omrežij Unije, vključno z njihovo interoperabilnostjo, razvoj ustreznih orodij za odpravo ugotovljenih vrzeli ter 3) podpiranju ustreznih nacionalnih ukrepov, ki so relevantni za zagotavljanje izmenjave podatkov.

Prepoznana so naslednja dopolnjevanja in sinergije: (1) med AMIF, ISF in BMVI na področju zunanje razsežnosti EU migracijske in varnostne politike z zunanjimi instrumenti, kot sta Neighbourhood, Development and International Cooperation Instrument (NDICI) in Instrument za predpristopno pomoč (IPA), (2) med AMIF in Erasmus+, (3) med SNV in Digital Europe, (4) med SNV in Horizon Europe in (5) med IUMV in instrumentom za nadzor carinske opreme (CCEI).

Ukrepi na področju izobraževanja in trga dela se bodo dopolnjevali z ukrepi načrtovanimi v **NOO**:

- Prenova kurikulumov in učnih načrtov, predvsem za zeleni in digitalni prehod.
- Izvedba pilotnih projektov v podporo prenovam izobraževalnih programov.
- Ukrepi za zmanjšanje neskladij med kompetencami šolajočih in potrebami na trgu dela, pri čemer bo večji poudarek na srednjem strokovnem izobraževanju, medtem ko bomo s sredstvi ESI skladov večjo podporo namenili srednjemu poklicnemu izobraževanju ter prenovi programov, ki ne bodo predmet NOO.
- V okviru NOO bo večji poudarek na kompetencah, potrebnih za digitalni in zeleni prehod, medtem ko bomo v okviru ESI skladov sredstva vlagali v krepitev vseh ostalih ključnih kompetenc šolajočih, krepitev kompetenc nadarjenih ter krepitev usposobljenosti in kariernega razvoja strokovnih delavcev in vodstvenega kadra v vzgoji in izobraževanju. Velik poudarek bo tudi na financiranju ukrepov na področju vseživljenjskega učenja, saj so v NOO za to področje predvideni zgolj ukrepi na področju finančne pismenosti.

- Vlaganja v prožnejše načine organizacije dela in prilagajanje delovnih mest invalidom.
- Ukrepi za delodajalce, ki bodo spodbujali hitrejši vstop mladih na trg dela.
- Usposabljanja in izobraževanja zaposlenih, predvsem slabo izobraženih in starejših delavcev.

Ukrepi na področju zdravstva in socialne varnosti se bodo dopolnjevali z ukrepi načrtovanimi v **NOO**:

- Vlaganja v infektivni kliniki (Lj, Mb).
- Vlaganja v infrastrukturo in opremo oddelkov za psihogeriatrično obravnavo v okviru psihiatričnih bolnišnic.
- Ukrepi za dvig kompetenc zaposlenih v zdravstvu za zagotavljanje kakovosti oskrbe.
- Naložbe za zagotavljanje celostne obravnave oseb, ki potrebujejo večji obseg DO in kompleksnejše storitve (negovalni in oskrbni domovi ter mreža rehabilitacijskih centrov za upravičence do DO).
- S sredstvi NOO bosta na državni ravni vzpostavljena sistem za enotno oceno upravičenosti do DO in enotna vstopna točka, z naložbo bodo podprti tudi ukrepi za prenos, integracijo in preglednost informacij s področij zdravstva, socialnega varstva in DO. Podprto bo tudi izboljševanje varnosti bivanja za osebe, ki so odvisne od pomoči drugih, vključno z osebami v institucionalnem varstvu. Komplementarno s tem bodo s sredstvi ESI skladov zagotovljene kakovostne in varne storitve v zdravstvu in DO ter podpora prehodu iz institucionalizirane oskrbe v oskrbo na domu.

Cilj politike 5

V okviru CP 5 se bodo sredstva ESRR in ESPRA dopolnjevala s sredstvi **EKSRP**:

- S sredstvi EKSRP bo podprt celostni razvoj podeželskih območij, zmanjševanje strukturnih težav (kot so pomanjkanje privlačnih zaposlitvenih možnosti, staranje prebivalstva), ustvarjanje delovnih mest, osnovne storitve, socialna vključenost, razvoj pametnih vasi, pa tudi okoljske vsebine in druge prepoznane potrebe na podeželju.
- Področje spodbujanja lokalnega razvoja podeželja (CLLD) bo v okviru EKSRP podprto skozi pristop LEADER, pri katerem bodo upravičena vsa naselja manjša od 10.000 prebivalcev. Tudi izvajanje razvoja območij po konceptu Pametnih vasi in obnova kulturne dediščine na podeželju se bo komplementarno podpirala tako iz ESRR, kot iz EKSRP na območju celotne Slovenije.

Upoštevajoč dolžino zunanjih meja in dejstva, da večina slovenskega prebivalstva živi na obmejnem območju, je teritorialno sodelovanje prepoznano kot eden ključnih instrumentov za spodbujanje razvoja obmejnih regij. **Evropsko teritorialno sodelovanje** bo podpiralo reševanje skupnih izzivov, ki jih bodo identificirali mednarodni programski partnerji. Programi bodo naravnani predvsem na izzive in priložnosti za krepitev konkurenčnosti obmejnih regij in večjih funkcionalnih območij s skupno problematiko predvsem na področjih povezanih s prehodom v inovativno družbo, zeleno, nizkoogljično in v krožno-gospodarstvo usmerjeno družbo ter v bolj učinkovito upravljanje s krepitvijo institucionalnih zmogljivosti (specifični cilj Interreg programov).

Specifični cilj SPP

Sredstva SPP se bodo dopolnjevala s sredstvi kohezijske politike in **NOO** pri ukrepih za podporo gospodarstvu (naložbe v dvig produktivnosti obstoječih podjetij in ustanavljanje novih, kar bo podprto z naložbami v RRI ter digitalizacijo) in za podporo razvoju človeških virov. Posebna pozornost bo namenjena spodbujanju prehoda na čisto in cenovno dostopno energijo (nove tehnologije, naložbe v OVE, sanacija in nadgradnja daljinskega ogrevanja) ter sanaciji, preurejanju degradiranih površin in vzpostavitvi pogojev za spremenjeno rabo teh površin.

Invest EU

Ob upoštevanju izbora izvajalca storitve, se pričakuje, da bodo ocene vrzeli trga in naslavljanje vrzeli z finančnimi instrumenti podrobno predstavljene najkasneje konec 2. četrtnja 2022. Šele tedaj bo mogoča naslovitev posameznih vrzeli na različnih naložbenih področjih in oblikovanje naložbene strategije izvajanja finančnih instrumentov, ki bodo najučinkoviteje naslavljali ugotovljene vrzeli. Med drugim, naj bi predhodna ocena naslavljala tudi možnost učinkovite uporabe kombinacije finančnih instrumentov z drugimi oblikami podpore kohezije v naslovljenih ciljnih politikah/sektorjih programa za boljše učinke in sprejemljivost finančnih instrumentov s strani zasebnih so-investitorjev kot tudi s strani končnih prejemnikov. V okviru predhodne ocene bo naslovljena tudi primerjava in swot analiza uporabe finančnih instrumentov v okviru Invest EU glede na različna področja in cilje, ki jih naslavlja kohezijska politika v naslednjem obdobju. V tem trenutku v Sloveniji torej še ni podlag, ki bi dajale usmeritev za del sredstev ESRR, ESS+, Kohezijski sklad in ESPRA v jamstvu EU v okviru sklada InvestEU. Skladno s pravnimi podlagami razumemo, da če se naknadno pokaže relevantno usmeriti del sredstev ESRR, ESS+, Kohezijski sklad in ESPRA, to lahko storimo tudi naknadno.

3. Prispevek k proračunskemu jamstvu v okviru InvestEU z obrazložitvijo

V okviru predhodne ocene potreb trga vrzeli financiranja na trgu za izvajanje finančnih instrumentov v programskem obdobju 2021–2027 v Sloveniji bo naslovljena tudi primerjava in swot analiza uporabe finančnih instrumentov v okviru Invest EU glede na različna področja in cilje, ki jih naslavlja kohezijska politika v naslednjem obdobju. V tem trenutku v Sloveniji še ni podlag za prispevek proračunskemu jamstvu v okviru InvestEU iz ESRR, ESS+, Kohezijskega sklada in ESPRA. Skladno s pravnimi podlagami razumemo, da če se naknadno pokaže relevantno usmeriti del sredstev ESRR, ESS+, Kohezijski sklad in ESPRA, to lahko storimo tudi naknadno.

4. Prerazporeditve

Država članica zahteva	☐ prerazporeditev med kategorijami regije
	☒ prerazporeditev za instrumente v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja
	☒ prerazporeditev med ESRR, ESS+, Kohezijskim skladom ali drugim skladom ali skladi
	☐ prerazporeditev sredstev ESRR in ESS+ kot dopolnilno podporo za SPP
	☐ prerazporeditve iz cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ v cilj „naložbe za delovna mesta in rast“

4.1 Prerazporeditev med kategorijami regije

Prerazporeditev med kategorijami regije ni predvidena.

4.2 Prerazporeditve za instrumente v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja

Razpredelnica 4A: Prerazporeditve v instrumente v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, kadar je takšna možnost določena v osnovnem aktu (razčlenitev po letih)

Prerazporeditev iz		Prerazporeditve v Instrument	Razčlenitev po letih							
Sklad	Kategorija regije		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
ESRR	Bolj razvite regije	Obzorje EU		8.472.875,62	8.472.875,62					16.945.751,24
	Regije v prehodu									-
	Manj razvite regije	Obzorje EU		26.860.867,23	26.860.867,23					53.721.734,46
ESS+	Bolj razvite regije									-
	Regije v prehodu									-
	Manj razvite regije									-
Kohezijski sklad	Ni relevantno									-
ESPRA	Ni relevantno									-
Skupaj			-	35.333.742,85	35.333.742,85	-	-	-	-	70.667.485,70

Razpredelnica 4B: Prerazporeditve v instrumente v okviru neposrednega ali posrednega upravljanja, kadar je takšna možnost določena v osnovnem aktu (povzetek)

Sklad	Kategorija regije	Instrument 1 (a)	Instrument 2 (b)	Instrument 3 (c)	Instrument 4 (d)	Instrument 5 (e)	Skupaj (f)=(a)+(b)+(c)+(d)+(e)
ESRR	Bolj razvite regije	16.945.751,24					16.945.751,24
	Regije v prehodu						-
	Manj razvite regije	53.721.734,46					53.721.734,46
ESS+	Bolj razvite regije						-
	Regije v prehodu						-
	Manj razvite regije						-
Kohezijski sklad	Ni relevantno						-
ESPRA	Ni relevantno						-
Skupaj		70.667.485,70	-	-	-	-	70.667.485,70

Utemeljitev

Slovenija ima v okviru priprave ukrepov za programsko obdobje 2021-2027 zelo ugodno priložnost, da s prenosom 4,39 % oz. 70,67 mio EUR sredstev ESRR na program Obzorje Evropa, ohranja vsa pravila in administracijo Obzorja Evropa, hkrati pa na ta način neposredno uresničuje svojo znanstveno in tehnološko politiko. Predlagamo torej, da se v skladu s 26. členom Uredbe o skupnih določbah in 15. členom uredbe Obzorja Evropa prenese 4,39 % oz. 70,67 mio EUR sredstev ESRR na program Obzorje Evropa. Ocenjujemo, da bi imela Slovenija iz tega naslova izključno samo koristi, ki bi se zaradi navedene poenostavitve s strani EK za izboljšanje sinergij, pokazale v večjem sofinanciranju na področju znanosti, raziskav in inovacij skozi namensko vlaganje v znanost, raziskave in inovacije pod ugodnejšimi pogoji in v prispevanju k nujno potrebni mednarodni vpetosti.

Ob tem je treba poudariti, da morajo biti naložbe iz naslova prenosa do 5 % sredstev na Obzorje Evropa izvedene v korist države članice, ki prenaša sredstva. Smatramo, da je to priložnost, da Slovenija zagotovi dodaten finančni vložek v znanost, saj vlaganje v znanost predstavlja temeljni kamen razvoja in rasti v Slovenij.

Predlagamo, da se v okviru cilja politike 1 in prednostne naloge 1 »Pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe« med Instrumente komplementarnega financiranja med sredstvi kohezijske politike EU in Obzorja Evropa vzpostavijo sinergije na sledečih področjih:

1. združevanje sredstev Obzorja Evropa in skladov EU (npr. Teaming, kjer se podpišeta dva sporazuma, ki skupaj pokrijeta 100 % upravičenih stroškov, nacionalno financiranje je usmerjeno v financiranje potrebne raziskovalne infrastrukture),
2. financiranje projektov, ki pridobijo t.i. pečat odličnosti; gre za projekte, ki so ocenjeni kot odlični v evalvacijskih postopkih na EU ravni, vendar zaradi omejitev v proračunu niso sofinancirani (predvsem za programe EIC, MSCA in ERC),
3. financiranje nacionalne udeležbe v partnerstvih (v prihajajočem okvirnem programu Obzorja Evropa bo pomemben del raziskovalnih aktivnosti usmerjen v t. i. partnerstva),
4. prenos dela sredstev v centralno upravljanje programa Obzorja Evropa, s čimer bomo financirali odlične projekte slovenskih prijaviteljev; v tem kontekstu gre za projekte, ki bodo upravljavsko zapadli pod pravila Obzorja Evropa, prinašali pa bodo dodano vrednost za Slovenijo.

Cilj sinergij je ustvariti pomembne interakcije, ki združujejo inovacije na kraju naložbe z inovacijskimi pobudami in raziskavami na svetovni ravni, s čimer se zagotovi večji učinek obeh vrst skladov oziroma instrumentov – Obzorja Evropa in evropskih strukturnih skladov. Za Slovenijo je prenos 4,39 % sredstev ESRR v program Obzorje Evropa najugodnejša oblika sinergij, saj prinaša naslednje neposredne koristi:

- a) Slovenija je po številu prijav na program Obzorje Evropa v samem vrhu držav članic, po uspešnosti teh prijav pa se še vedno uvršča precej nizko (po višini sredstev je na 18. mestu med 28 državami, po številu uspešnih prijav pa celo na 19. mestu med 28 državami). S prenosom sredstev se bo uspešnost prijav neposredno povečala.
- b) V okviru prenosa sredstev gre za projekte, ki bodo upravljavsko zapadli pod pravila Obzorja Evropa, kar je pomembno predvsem z vidika stopnje sofinanciranja.
- c) Okrepljena vloga Slovenije bo v evropskem raziskovalnem prostoru in v mednarodnih povezavah povečala internacionalizacijo podjetij in organizacij kar je izrednega pomena za vzdrževanje konkurenčne in inovacijske pozicije države v EU in v mednarodnem prostoru.
- d) Slovenija bo okrepila svojo sposobnost za skupinsko reševanje velikih globalnih izzivov na način, da bodo v mednarodnem prostoru krožili raziskovalci, znanje in tehnologije ter da se bodo prenašale dobre prakse.

Z vlaganjem v inovacije, predvsem raziskave in razvoj, v okviru mehanizma centraliziranega programa Obzorje Evropa, se bo poskušalo vzporedno krepiti tudi prednostna področja, ki jih predvideva Strategija pametne specializacije, še zlasti v delih, ki bodo predvidevali komplementarno financiranje v okviru instrumenta Teaming. Slovenija si bo prizadevala, da se bo tudi v okviru prenesenih sredstev, namenjenih krepitvi evropske industrijske konkurenčnosti podjetij, hkrati podpiralo identificirana prednostna področja, kot jih predvideva Strategija pametne specializacije. S tem sinergičnim ukrepanjem na evropski in nacionalni ravni se bo zasledovalo končni cilj, to je večjo odličnost in inovativnost, povečevanje produktivnosti in posledično izboljšanje odpornosti in konkurenčnega položaja v globalnih verigah vrednosti najbolj propulzivnega dela slovenskega gospodarstva, v povezavi z raziskovalno-izobraževalnimi ustanovami ter drugimi akterji v okviru petorne vijačnice, s posebnim poudarkom na digitalizaciji in ozelenitvi področij ukrepanja.

4.3 Prerazporeditve med ESRR, ESS+ in Kohezijskim skladom ali drugim skladom ali skladi

Razpredelnica 5A: Prerazporeditve med ESRR, ESS+ in Kohezijskim skladom ter drugim skladom ali skladi (razčlenitev po letih)

Prerazporeditev iz		Prerazporeditve v		Razčlenitev po letih							
Sklad	Kategorija regije	Sklad	Kategorija Regij (kadar je relevantno)	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj
ESRR	Bolj razvite regije										-
	Regije v prehodu										-
	Manj razvite regije										-
ESS+	Bolj razvite regije	ESRR	Bolj razvite regije		8.472.666,11	8.472.666,11					16.945.332,21
	Regije v prehodu										-
	Manj razvite regije		Manj razvite regije		26.861.076,74	26.861.076,74					53.722.153,49
Kohezijski sklad	Ni relevantno										-
ESPRA	Ni relevantno										-

Razpredelnica 5B: Prerazporeditve med ESRR, ESS+ in Kohezijskim skladom ali v drug sklad ali sklade (povzetek)

		ESRR			ESS+			Kohezijski sklad	ESPR A	AMI F	SN V	IUM V	Skupaj
		Bolj razvite regije	Regije v prehodu	Manj razvite regije	Bolj razvite regije	Regije v prehodu	Manj razvite regije						
ESRR	Bolj razvite regije												-
	Regije v prehodu												-
	Manj razvite regije												-
ESS+	Bolj razvite regije	16.945.332,21											16.945.332,21
	Regije v prehodu												-
	Manj razvite regije			53.722.153,49									53.722.153,49
Kohezijski sklad	Ni relevantno												-
ESPRA	Ni relevantno												-
Skupaj		16.945.332,21	-	53.722.153,49	-	-	-	-	-	-	-	-	70.667.485,70

Utemeljitev

Utemeljitev sloni na dejstvu, da se je stanje na področju trga dela bistveno spremenilo od izhodišč, ki so zapisane v Poročilu o državi - Slovenija 2019, ki ga je izdala EK februarja 2019 (še posebej v delu »Naložbene smernice za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za Slovenijo«). V prvem delu utemeljitve povzemamo del jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2021, ki jo je Urad za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljevanju: UMAR) izdal v septembru 2021 (vezano na področje trga dela).

Po prekinitvi večletnih ugodnih gibanj na trgu dela v prvem valu epidemije lani se zaposlenost od druge polovice lanskega leta vztrajno povečuje, brezposelnost pa zmanjšuje. Ob rasti povpraševanja po delovni sili se v nekaterih dejavnostih v zadnjih mesecih znova krepi pomanjkanje ustrezne delovne sile.

Zaposlenost se bo v nadaljevanju letošnjega leta postopoma še povečevala, brezposelnost pa zniževala; še naprej bo pomemben vpliv epidemičnih razmer; v prihodnjih dveh letih se bodo ugodna gibanja nadaljevala, a bodo v ospredje zaradi demografskih gibanj prišle vedno večje omejitve, povezane z razpoložljivostjo delovne sile.

V drugem delu utemeljitve povzemamo še del publikacije »Evropski steber socialnih pravic, Slovenija 2000-2020«, ki jo je UMAR izdal v avgustu 2021 (vezano na področje trga dela). Slovenija se po večini

glavnih kazalnikov ESSP med državami EU uvršča visoko, podrobnejše analize načel in pravic ESSP pa pokažejo izzive na posameznih področjih.

V zadnjem delu utemeljitve izpostavljamo, da je Slovenija v sprejetem NOO vključila nekatere ukrepe na področju trga dela in so bile izhodiščno del usmeritev EK v naložbenih smernicah za financiranje v okviru kohezijske politike v obdobju 2021–2027 za Slovenijo.

Na ta način bomo posebej prispevali tudi k Specifičnim priporočilom državam članicam (v nadaljevanju: CSR), da se:

- zagotovi dolgoročno vzdržnost in ustreznost pokojninskega sistema, vključno s prilagoditvijo zakonsko določene upokojitvene starosti in omejevanjem predčasnega upokojevanja (CSR 2019),
- poveča zaposljivost nizko usposobljenih in starejših delavcev z izboljšanjem ustreznosti izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela ter z ukrepi vseživljenjskega učenja in aktivacijskimi ukrepi, vključno z izboljšanjem digitalne pismenosti (CSR 20219),
- zagotovi ustrezno nadomestilo dohodka in socialno zaščito; ublaži učinek krize na zaposlenost, med drugim z okrepitvijo shem krajšega delovnega časa in s prožnimi ureditvami dela; poskrbi, da bodo ti ukrepi zagotavljali ustrezno zaščito za delavce z nestandardnimi oblikami zaposlitve (CSR 2020).

Glede na predstavljeno utemeljitev med seboj tesno povezanih prerazporeditev sredstev izpostavljamo, da bodo ukrepi kohezijske politike EU v Sloveniji v tem delu osredotočeni predvsem v dvig kompetenc, vseživljenjsko učenje ter ukrepe, vezane na negativne demografske trende (aktivno staranje, zaposlovanje mladih ipd.), v delu, ki pa se nanaša na trg dela oziroma zaposljivost v aktivni starosti, pa ocenjujemo, da bo namesto klasičnih ukrepov iz sredstev sklada ESS+ (ki sicer v določeni meri že predvideni iz NOO ter iz nacionalnih virov) bolj optimalno načrtovanje dodatnih ukrepov iz ESRR na področjih, ki bolj ciljno naslavljajo izziv zaostanka rasti produktivnosti, predvsem z ukrepi povečevanja inovativnosti, tudi preko instrumenta v okviru neposrednega upravljanja Obzorja Evropa.

4.4 Prerazporeditev sredstev ESRR in ESS+ kot dopolnilna podpora za SPP, z obrazložitvijo

Prerazporeditev sredstev ESRR in ESS+ kot dopolnilna podpora za SPP ni predvidena.

4.5 Prerazporeditve iz cilja „evropsko teritorialno sodelovanje“ (Interreg) v cilj „naložbe za delovna mesta in rast“

Prerazporeditve iz cilja »evropsko teritorialno sodelovanje« (Interreg) v cilj »naložbe za delovna mesta in rast« niso predvidene.

5. Oblika prispevka Unije za tehnično pomoč

Izbira oblike prispevka Unije za tehnično pomoč	☐ Tehnična pomoč na podlagi člena 36(4)
	☒ Tehnična pomoč na podlagi člena 36(5)

Tehnična pomoč se bo izvajala v skladu s členom 36(5) za vse sklade.

Z zmanjševanjem upravnega bremena se bodo sredstva tehnične pomoči v programskem obdobju 2021—2027 izvajala po pavšalni stopnji na podlagi napredka pri izvajanju programa. To pomeni, da se sredstva tehnične pomoči povrne po pavšalni stopnji (odstotki, ki so predvideni Uredbi EU 2021/1060), glede na sklad, regijo in upravičene izdatke, ki jih bo Republika Slovenija vključila v zahtevek za izplačilo in posredovala Evropski komisiji.

Tehnična pomoč bo namenjena zagotavljanju učinkovitega izvajanja vseh programov iz partnerskega sporazuma.

Prvenstveno bo namenjena opravljanju sistemskih nalog (zagotavljanja nalog organa upravljanja, posredniških organov...), pozornost pa bo posvečena tudi drugim deležnikom evropske kohezijske politike, še posebej dvigu upravne usposobljenosti v okviru teritorialnih pristopov oziroma v okviru predvidenih novosti v programskem obdobju 2021-2027 (mehanizem za pravičen prehod, regionalno-urbani razvoj naselij s statusom mesta). Slovenija bo s pomočjo sredstev tehnične pomoči s spodaj navedenimi področji izoblikovala programe, ki bodo prispevali k boljšemu in učinkovitejšemu izvajanju evropskih kohezijskih sredstev, in sicer:

- usposabljanja in izobraževanja,
- študije in vrednotenja,
- informacijski sistemi,
- komunikacijske aktivnosti: Slovenija bo aktivnosti komuniciranja in promocije za sklade ESI izvajala usklajeno in usmerjeno preko Nacionalne mreže za komuniciranje Evropskih strukturnih in investicijskih skladov INFORM-SI, ki jo sestavljajo uradniki za programsko komuniciranje vseh skladov ESI, vključno z Interreg programi, komunikatorji posredniških organov in kohezijskih regij, delovanje mreže pa usmerja nacionalni koordinator za komuniciranje. Nacionalna mreža INFORM-SI se bo sestajala redno, vsaj dvakrat letno, občasno tudi z udeležbo drugih deležnikov (predstavništvo Evropske komisije, predstavništvo EP v Sloveniji, Europe Direct točke, komunikatorji Instrumenta za okrevanje in odpornost ter drugih programov). Komuniciranje skladov ESI bo potekalo preko skupnih komunikacijskih kanalov – prenovljenega enotnega spletnega portala evropskasredstva.si ter družbenih omrežij (predvidoma Facebook, Instagram in LinkedIn). Nacionalna mreža bo za svoje delovanje uporabljala nacionalno komunikacijsko strategijo in za operacionalizacijo izvedbe letne komunikacijske načrte.
- krepitev upravne administrativne in tehnične zmogljivosti za učinkovito izvajanje ESI skladov,
- druga podporna področja za zagotavljanje nemotenega izvajanja nalog evropske kohezijske politike,
- podporna področja, ki bodo namenjena ukrepom za krepitev zmogljivosti vseh udeležencev pri porabi sredstev evropske kohezijske politike za učinkovito upravljanje in uporabo skladov,

- drugi stroški, nastali na podlagi »ad hoc« potreb med izvajanjem programskega obdobja, ukrepe, ki se nanašajo na prejšnja in naslednja programska obdobja, ki so potrebni za učinkovito izvajanje evropske kohezijske politike in stroške, potrebne za zagotavljanje sinergij in komplementarnosti med različnimi viri financiranja (predvsem v odnosu do cilja evropsko teritorialno sodelovanje ter področij, ki bodo financirana iz EKSRP in ESPRA ter tudi sredstev na podlagi NOO ter sredstev za financiranje načrtov za pravični prehod (Sklad za pravični prehod, Mehanizem za pravični prehod).

Iz tehnične pomoči bodo financirane tudi aktivnosti, izvedene izven območja upravičenosti, v kolikor bodo te aktivnosti predstavljale korist za upravičeno območje (npr. usposabljanja v tujini, izmenjava dobrih praks ipd.).

Financiranje podpornih aktivnosti (financiranje sekretariatov, priprava projektov ipd.) za vsebine za ostale akterje (podjetja, nevladne organizacije, socialni partnerji ipd.) bo praviloma potekalo iz vsebinskih ciljev politik in specifičnih ciljev (in ne ločeno iz tehnične pomoči).

Vsak sklad lahko podpre ukrepe/področja tehnične pomoči, ki so upravičeni v okviru katerega koli drugega sklada.

6. Tematska osredotočenost

Država članica se odloči, da:	☐ upošteva tematsko osredotočenost na nacionalni ravni
	☒ upošteva tematsko osredotočenost na ravni kategorije regije
	☐ upošteva sredstva Kohezijskega sklada za namen tematske osredotočenosti

Država članica izpolnjujejo zahteve glede tematske osredotočenosti	... % socialne vključenosti Programirano v okviru specifičnih ciljev (h)–(l) člena 4 uredbe o ESS+	Načrtovani programi ESS+ 1 Program EKP 2021-2027
	... % podpore za najbolj ogrožene Programirano v okviru specifičnega cilja (m) in v ustrezno utemeljenih primerih (l) člena 4 uredbe o ESS+	Načrtovani programi ESS+ 1 Program EKP 2021-2027
	... % podpore za zaposlovanje mladih Programirano v okviru specifičnih ciljev (a), (f) in (l) člena 4 uredbe o ESS+	Načrtovani programi ESS+ 1 Program EKP 2021-2027
	... % podpore za boj proti revščini otrok Programirano v okviru specifičnih ciljev (f), (h)–(l) člena 4 uredbe o ESS+	Načrtovani programi ESS+ 1 Program EKP 2021-2027
	... % krepitve zmogljivosti socialnih partnerjev in nevladnih organizacij Programirano v okviru vseh specifičnih ciljev, razen (m) člena 4 uredbe o ESS+	Načrtovani programi ESS+ 1 Program EKP 2021-2027

7. Predhodna finančna dodelitev iz vsakega sklada, ki ga zajema sporazum o partnerstvu, po ciljnih politike, specifičnih ciljnih SPP in tehnični pomoči na nacionalni in po potrebi regionalni ravni

Razpredelnica 8: Predhodna finančna dodelitev iz ESRR, Kohezijskega sklada, SPP, ESS+, ESPRA po ciljih politike, specifičnih ciljih SPP in tehnični pomoči

Cilji politike, specifični cilj SPP ali tehnična pomoč	ESRR			Dodelitev iz Kohezijskega sklada na nacionalni ravni	SPP**			ESS+			Dodelitev iz ESPRA na nacionalni ravni	Skupaj		
	Dodelitevna nacionalni ravni	Kategorija regije	Dodelitev po kategoriji regije		Dodelitev na nacionalni ravni	Sredstva v skladu s členom 3 uredbe o SPP	Sredstva v skladu s členom 4 uredbe o SPP	Dodelitev na nacionalni ravni	Kategorija regije	Dodelitev po kategoriji regije				
Cilj politike št. 1		<i>Bolj razvite regije</i>	219.229.548					<i>Bolj razvite regije</i>				591.332.200		
		<i>Regije v prehodu</i>								<i>Regije v prehodu</i>				
		<i>Manj razvite regije</i>	372.102.652							<i>Manj razvite regije</i>				
		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>								<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>				
Cilj politike št. 2		<i>Bolj razvite regije</i>	115.842.520	280.095.119				<i>Bolj razvite regije</i>			13.685.863	776.869.982		
		<i>Regije v prehodu</i>								<i>Regije v prehodu</i>				
		<i>Manj razvite regije</i>	367.246.480							<i>Manj razvite regije</i>				
		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>								<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>				

Cilj politike št. 3		<i>Bolj razvite regije</i>	-	420.142.679					<i>Bolj razvite regije</i>			606.460.943
		<i>Regije v prehodu</i>							<i>Regije v prehodu</i>			
		<i>Manj razvite regije</i>	186.318.264						<i>Manj razvite regije</i>			
		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>			
Cilj politike št. 4		<i>Bolj razvite regije</i>	-						<i>Bolj razvite regije</i>	151.327.101		789.243.146
		<i>Regije v prehodu</i>							<i>Regije v prehodu</i>			
		<i>Manj razvite regije</i>	158.176.069						<i>Manj razvite regije</i>	479.739.976		
		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>			
Cilj politike št. 5		<i>Bolj razvite regije</i>	20.819.666						<i>Bolj razvite regije</i>	-	8.808.000	74.038.767
		<i>Regije v prehodu</i>							<i>Regije v prehodu</i>			
		<i>Manj razvite regije</i>	44.411.101						<i>Manj razvite regije</i>	-		
		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>			

Specifični cilj SPP					248.375.561							248.375.561
Tehnična pomoč na podlagi člena 36(4) uredbe o skupnih določbah (kadar je ustrezno)	<i>Bolj razvite regije</i>								<i>Bolj razvite regije</i>			-
	<i>Regije v prehodu</i>							<i>Regije v prehodu</i>				
	<i>Manj razvite regije</i>							<i>Manj razvite regije</i>				
	<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>				
Tehnična pomoč na podlagi člena 36(5) uredbe o skupnih določbah (kadar je ustrezno)	<i>Bolj razvite regije</i>	12.907.990	17.954.815	10.348.982				<i>Bolj razvite regije</i>	6.100.470	1.435.778	109.009.009	
	<i>Regije v prehodu</i>							<i>Regije v prehodu</i>				
	<i>Manj razvite regije</i>	40.921.150						<i>Manj razvite regije</i>	19.339.824			
	<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>				
Tehnična pomoč na podlagi člena 37 uredbe o skupnih določbah	<i>Bolj razvite regije</i>							<i>Bolj razvite regije</i>			-	
	<i>Regije v prehodu</i>							<i>Regije v prehodu</i>				
	<i>Manj razvite regije</i>							<i>Manj razvite regije</i>				

(kadar je ustrežno)		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>				
Skupaj	-	<i>Bolj razvite regije</i>	368.799.724	718.192.613	258.724.543			-	<i>Bolj razvite regije</i>	157.427.571	23.929.641	3.195.329.608	
		<i>Regije v prehodu</i>											
		<i>Manj razvite regije</i>	1.169.175.716						<i>Manj razvite regije</i>	499.079.800			
		<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>							<i>Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije</i>				
Sredstva v skladu s členom 7 uredbe o SPP v povezavi s sredstvi v skladu s členom 3 uredbe o SPP													

Sredstva v skladu s členom 7 uredbe o SPP v povezavi s sredstvi v skladu s členom 4 uredbe o SPP									<i>skupaj</i>				
Skupaj	-		1.537.975.440	718.192.613	258.724.543	-	-	-		656.507.371		23.929.641	3.195.329.608

Utemeljitev

Opredelitev predhodne finančne dodelitve glede na cilj politike in specifični cilj je skladno s členom 3 (2.a) Uredbe 372/2018 opredeljen ob upoštevanju tematske koncentracije ESRR na ravni kategorij regij (Kohezijska regija zahodna Slovenija kot bolj razvita regija skladno s členom 3 (4.a) Uredbe 372/2018, Kohezijska regija Vzhodna Slovenija kot manj razvita regija skladno s členom 3 (4.c) Uredbe 372/2018).

Slovenija se prvič srečuje s situacijo, ko ima na ravni kohezijskih regij dve diametralno nasprotni stopnji razvitosti, zahodna kohezijska regija kot bolj razvita in vzhodna kohezijska regija kot manj razvita. Zaradi navedenega je potrebno najti uravnoteženost med nujno potrebnimi vlaganji v povečanje odličnosti, rast produktivnosti skozi vlaganja v RRI, mala in srednja podjetja, večšine ter digitalizacijo na eni (nacionalni) strani ter specifikami obeh kohezijskih regij, ki sta na zelo različnih stopnjah razvoja (kljub relativnosti razlik, saj na ravni NUTS III obstajajo bolj specifične razlike in niso enoznačne le v smeri vzhodna in zahodna kohezijska regija ter ni nezamenljivo dejstvo, da je okolica glavnega mesta v celoti del zahodne kohezijske regije, kar delno tudi izkrivlja sliko). Zaradi navedenega se je Slovenija odločila, da pri finančno najboljše skladu (ESRR) uporabi regionalno merilo pri upoštevanju tematske osredotočenosti, ki navedeno razliko med kohezijskima regijama najbolj intenzivno naziva. Hkrati Slovenija predlaga, da se zaradi objektivnih (pozitivnih) okoliščin na trgu dela del sredstev ESS+ (10%) prerazporedi na ESRR, od tam pa na upravljanje preko programa Obzorje Evropa. Navedeno predstavlja najširši okvir za predvideno razdelitev sredstev.

Na ravni posameznih ciljev politik pa, z namenom čim bolj tesnega prileganja evropskih in slovenskih nacionalnih prioritet, Slovenija predlaga, da se sredstva načrtujejo v okviru enega programa na nacionalni ravni in sicer na 10 prednostnih nalogah, pri čemer se izkorišča sinergijski učinek skladov tako, da se ukrepanje z enega sklada poskuša v kar najboljši meri uskladiti z ukrepanjem iz drugega sklada (primeroma ESRR in ESS pri naslavljanju npr. kompetenc za prihodnost):

1. Pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe,
2. Pametnejša Evropa s spodbujanjem digitalizacije,
3. Bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj,
4. Spodbujanje trajnostne večmodalne urbane mobilnosti,
5. Bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT,
6. Odzivni trg dela; Znanja, kompetence in spretnosti za prilagajanje globalnim spremembam in izboljšanje zaposljivosti,
7. Vzdržen, vključujoč in kvaliteten sistem dolgotrajne oskrbe in zdravstvenega varstva ter zagotavljanje dostojnega življenja in vključenosti za vse,
8. Turizem in kultura za gospodarski razvoj in socialno vključenost,
9. Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud,
10. Sklad za pravični prehod

Število prednostnih nalog je minimalno možno, pri čemer posebej izpostavljamo združevanje trga dela in kompetenc, izobraževanja in vseživljenjskega učenja v skupni prednostni nalogi, podobno velja za socialno vključenost in zdravje, navedeno, kot že povedano, izhaja iz dosedanjih dobrih izkušenj pri povezovanju in dopolnjevanju skladov, ki rezultira v boljši multiplikacijski učinek evropskih

kohezijskih sredstev. V okviru ukrepanj preko 10 vsebinskih prednostnih nalog bodo horizontalno predvidena tudi ukrepanja za lokalni razvoj skupnosti (preko mehanizma CLLD), urbani razvoj (preko mehanizma CTN) ter regionalni razvoj (preko nacionalnega orodja za naslavljanje regionalno specifičnih razlik na ravni razvojnih regij, torej NUTS III).

Tehnična pomoč bo uporabljena preko načina pavšalnega financiranja, zaradi česar ne bo oblikovana ločena prednostna naloga. Vsebinsko gledano pa bo tehnična pomoč kot doslej namenjena predvsem obveščanju, javnosti, vrednotenjem, študijam, upravljanju in izvajanju programa (informacijski sistem, usposabljanje zaposlenih v sistemu upravljanja in nadzora, zagotavljanje upravne zmogljivosti, priprava metodologij za intenzivnejšo uporabo poenostavljenih oblik stroškov ipd.), dodaten poudarek pa bo dan tudi vzpostavitvi sistema za izvajanje sklada za pravični prehod (ki je v 21-27 novost) ter predvidoma vzpostavitvi projektnih pisarn na poddržavni ravni, za pomoč pri pripravi projektov.

Natančnejša opredelitev je podana na ravni prednostnih nalog in specifičnih ciljev.

8. Seznam načrtovanih programov v okviru skladov, zajetih v sporazumu o partnerstvu, z ustreznimi predhodnimi finančnimi dodelitvami po skladih in ustreznim nacionalnim prispevkom po kategoriji regije

Razpredelnica 9B: Seznam načrtovanih programov s predhodnimi finančnimi dodelitvami

Naziv [255]	Sklad		Kategorija regije	Prispevek EU		Nacionalni prispevek**	Skupaj	
				Prispevek EU brez tehnične pomoči v skladu s členom 30(5)	Prispevek EU za tehnično pomoč v skladu s členom 30(5)			
Program EKP 2021-2027	KS			700.237.798	17.954.815	126.739.873	844.932.486	
	SPP	Dodelitev iz SPP (člen 3 uredbe o SPP)		108.757.123	4.531.547	19.992.118	133.280.788	
	SPP	Dodelitev iz SPP (člen 4 uredbe o SPP)		139.618.438	5.817.435	25.665.154	171.101.027	
	ESRR		Bolj razvite regije	355.891.734	12.907.571	553.198.957	921.998.262	
			Regije v prehodu					
			Manj razvite regije	1.128.254.566	40.921.569	206.325.200	1.375.501.335	
			Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije					
	ESS+		Bolj razvite regije	146.407.101	6.100.889	228.761.985	381.269.975	
			Regije v prehodu					
			Manj razvite regije	464.159.976	19.339.405	85.323.420	568.822.802	
			Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije					
	P za pomoč najbolj ogroženim	ESS+		Bolj razvite regije	4.920.000	-	7.380.000	12.300.000
				Regije v prehodu				
				Manj razvite regije	15.580.000	-	2.749.412	18.329.412
Najbolj oddaljene in severne redko poseljene regije								
Skupaj	ESRR, KS, ESS+			3.063.826.737	107.573.231	1.256.136.120	4.427.536.087	
PESPRA	ESPR			22.493.863	1.435.778	10.255.560	34.185.201	
Skupaj	Vsi skladi			3.086.320.600	109.009.009	1.266.391.680	4.461.721.288	

Razpredelnica 10: Seznam načrtovanih programov Interreg

Program 1	za čezmejno sodelovanje: Italija-Slovenija
Program 2	za čezmejno sodelovanje: Slovenija-Madžarska
Program 3	za čezmejno sodelovanje: Slovenija-Hrvaška
Program 4	za čezmejno sodelovanje: Slovenija-Avstrija
Program 5	transnacionalni: Območje Alp
Program 6	transnacionalni: Srednja Evropa
Program 7	transnacionalni: Jadransko-jonski program
Program 8	transnacionalni: Sredozemlje
Program 9	transnacionalni: Podonavje
Program 10	medregionalni: INTERREG EUROPE
Program 11	medregionalni: INTERACT
Program 12	medregionalni: ESPON
Program 13	medregionalni: URBACT

9. Povzetek ukrepov, načrtovanih za okrepitev upravne zmogljivosti za izvajanje skladov, ki jih zajema sporazum o partnerstvu

Podpirali bomo ukrepe za zmanjšanje administrativnih bremen ter dodatno okrepili zmogljivosti nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov ter upravičencev.

S pomočjo enostavnejših in močnejših struktur upravljanja bomo razvijali nadaljnje upravne zmogljivosti. Predvidena je bolj prožna finančna in kadrovska struktura, olajšanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti, krepitev zmogljivosti zainteresiranih strani, ki izvajajo zaposlovanje, povečanje zmogljivosti zainteresiranih strani, kot so socialni partnerji in nevladne organizacije ter drugih ključnih akterjev. Za ukrepe, usmerjene v krepitev upravne zmogljivosti bodo določeni kazalniki, ki bodo odražali spremembe oz. merili napredek pri doseganju ciljev (število implementiranih novih sistemov, uporabljena nova orodja, število organov in drugih akterjev, vključenih v sistem, stroški itd.). Načrtovanje delovne sile bo omogočilo večji nadzor nad številom in stroški, boljše razumevanje potrebnih veščin in znanja ter večjo učinkovitost kadrovske strategije. Strateški pristop k izvajanju programov in določitvijo prednostnih nalog bo zagotovil doseganje nacionalnih in lokalnih razvojnih ciljev.

Prav tako bomo podpirali ukrepe za zmanjšanje upravnega bremena in krepitev zmogljivosti upravičencev pri črpanju. Okrepili bomo dialog in povečali zmogljivosti posredniških organov ter končnih upravičencev za pripravo in izvajanje projektov. Formalni mehanizmi za dialog bodo vključevali tematske mreže, odbore ter delovne skupine. S tem bomo zmanjšali neskladnost informacij in zagotovili usklajenost strateških prednostnih nalog programov. Poudarek bo na odpravljanju informacijske vrzeli, izboljšanju izmenjave znanj ter na razširitvi komunikacije na vseh ravneh (od zgoraj navzdol ter od spodaj navzgor). Razvoj

komunikacijske strategije bo vključeval priložnost, da državljani izrazijo svoje mnenje in razumevanje lokalnih investicijskih potreb, predlaganih rezultatov projektov ali EU sredstev na splošno. Sredstvo za pridobitev takšnih informacij bodo ankete in javni posvetovalni dogodki.

Kratkoročna in srednjeročna pozornost bo namenjena odpravljanju različnih vrzeli v zmogljivostih med upravičenci. Zagotovili bomo, da bodo postopki bolj jasni za upravičence, saj je to ključni korak k reševanju nepravilnosti, optimizaciji poslovanja in povečanju črpanja sredstev. Izvajali bomo tematske delavnice, ki bodo osredotočene na učinkovito načrtovanje, izvajanje in spremljanje rezultatov. Prav tako so predvidena različna posvetovanja s partnerji (nacionalnih, regionalnih, lokalnih in mestnih oblasti, ekonomskih in socialnih partnerjev do ustreznih organov, ki zastopajo civilno družbo - okoljski partnerji, nevladne organizacije in organi, odgovorni za promocijo socialne vključenosti, enakosti spolov in nediskriminacije).

Z uporabo poenostavljenih oblik stroškov bomo poenostavili postopke preverjanj, odpravili podvajanje nalog in poenostavili same postopke. Upravljalna preverjanja bodo še naprej temeljila na tveganjih, z upoštevanjem načela sorazmernosti pa bomo zmanjšali upravna bremena na vseh ravneh.

Optimizirali bomo delovanje informacijskega sistema z namenom omogočitve ustreznega spremljanja in izvajanja EKP. Izboljšali bomo uporabniško izkušnjo z informacijskim sistemom.

Zagotovili bomo sredstva za krepitev upravne zmogljivosti partnerjev in akterjev na nižjih ravneh (regionalno in lokalno), predvsem za samo pripravo podlag ter strateške, regijske, večfunkcionalne projekte, ki so pomembni za razvoj posamezne regije.

Pripravili bomo ustrezne metodologije za vzpostavitev okvira uspešnosti, ki bodo vključevale merila, ki se bodo uporabljala pri izboru kazalnikov, podatke za zagotavljanje kakovosti podatkov in metod izračunov ter ostale dejavnike, ki bi lahko vplivali na doseganje mejnikov in ciljev. Rezultat uspešnosti za merjenje rezultatov uspešnosti bomo povečali na več načinov, in sicer s programi usposabljanja ali delavnicami, ki bodo vključevali način oblikovanja kazalnikov učinka in rezultatov. Kvantitativno zbiranje podatkov bomo dopolnili s kvalitativnimi mehanizmi, ki bodo omogočali vpogled v rezultate, in sicer z anketami javnega mnenja, raziskavami fokusnih skupin in evalvacijskimi študijami.

Zagotovili bomo večjo učinkovitost sistema javnega naročanja z zagotavljanjem zadostne upravne zmogljivosti in podpore, pa tudi z znižanjem deleža naročil s posameznim ponudnikom, enim ponudnikom ali brez ponudb. Pripravili bomo analizo stanja, v kateri bodo prepoznane težave na sistemski in operativni ravni pri pripravi, izvajanju in nadzoru postopkov javnih naročil ter vrzeli administrativne usposobljenosti, hkrati pa bodo prepoznani ukrepi za odpravljanje ponavljajočih se vrst napak ter opredeljena orodja in ukrepi na vseh ravneh. Za krepitev administrativne usposobljenosti bo ključnega pomena usposabljanje upravičencev za pravilno in popolno pripravo razpisnih dokumentacij in izvedbo postopkov javnih naročil. Na

podlagi analize stanja na področju javnih naročil, dosedanjih praks in izkušenj bodo pripravljene podlage, s katerimi bo priprava razpisnih dokumentacij in izvedba postopkov lažja in učinkovitejša. Posodobili bomo sistem javnih naročil ter jih povezali z drugimi elementi strateškega upravljanja. Zagotovili bomo zadostno stopnjo preglednosti sistema javnih naročil v vseh fazah postopkov javnih naročil. Zagotovili bomo pregledno in učinkovito sodelovanje zainteresiranih strani ter izboljšali sistem javnih naročil z uporabo digitalnih tehnologij za podporo ustreznih inovacij e-javnih naročil.

Izboljšali bomo ukrepe za preprečevanje in odpravljanje nasprotij interesov, goljufij in korupcije z uporabo odprtih podatkov.

Zagotovili bomo udeležbo socialnih partnerjev, nevladnih organizacij, lokalnih organov in drugih javnih organov ter drugih deležnikov, ki so bistveni za učinkovito izvajanje. Zagotovili bomo odprto in pregledno interakcijo in se usklajevali z ustreznimi notranjimi in zunanjimi deležniki v vseh fazah programskega cikla, tj. z nacionalnimi koordinacijskimi organi, resornimi ministrstvi in drugimi pristojnimi javnimi organi na različnih ravneh, drugimi upravnimi organi, ki se ukvarjajo s sredstvi EU, upravičenci, agencijami za regionalni razvoj, gospodarskimi in socialnimi partnerji, zasebnim sektorjem, civilno družbo, vključno z nevladnimi organizacijami.

10. Celostni pristop za obravnavanje demografskih izzivov in/ali posebnih potreb regij in območij (po potrebi)

V Sloveniji se bodo predvidoma izvajali naslednji pristopi za naslavljanje posebnih potreb regij in območij:

Ob upoštevanju poglavja II naslova III Uredbe o skupnih določbah 2021-2027, kadar država članica podpira celostni teritorialni razvoj, to izvaja prek teritorialnih in lokalnih razvojnih strategij v kateri koli od naslednjih oblik (za naslavljanje posebnih potreb regij in območij):

- (a) celostne teritorialne naložbe;
- (b) lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost, ali
- (c) drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica.

Država članica pri izvajanju teritorialnih ali lokalnih razvojnih strategij iz več kot enega sklada zagotovi skladnost in usklajevanje med zadevnimi skladi.

a) Trajnostni razvoj mest (celostne teritorialne naložbe)

Trajnostni razvoj mest z obravnavo gospodarskih, okoljskih, podnebnih, demografskih in socialnih izzivov bo podprt na podlagi teritorialnih strategij, pri čemer so v ospredju mestna območja, vključno s funkcionalnimi mestnimi območji. Posebna pozornost se nameni reševanju okoljskih in podnebnih izzivov, zlasti prehodu na podnebno nevtravno gospodarstvo do leta

2050, izkoriščanju potenciala digitalnih tehnologij za inovacije in podpori razvoju funkcionalnih mestnih območij. Teritorialne strategije, ki se izvajajo v okviru trajnostnega razvoja mest so trajnostne urbane strategije (TUS). Pri pripravi TUS je posebno pomembno zagotavljanje načela partnerstva. Geografsko območje TUS so mestne občine ali mestne občine z občinami funkcionalnega območja, ki ga TUS zajema (torej območje ukrepanja, kjer je mestna občina središče).

b) Lokalni razvoj (Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost)

Lokalni razvoj, ki ga vodi skupnost bo potekal »od spodaj navzgor« preko lokalnih akcijskih skupin (LAS) na podlagi strategij lokalnega razvoja (SLR), ki jih bodo pripravile. Območja LAS bodo povezana v homogeno geografsko in funkcionalno celoto s skupnimi lokalnimi potrebami in izzivi. Pristop CLLD se bo izvajal na celotnem območju države. V okviru skladov ESRR in EKSRP se bo CLLD izvajal kot skupen pristop, v okviru ESPRA pa samostojno. Komplementarnost izvajanja in poenotenje postopkov bo zagotovljeno v okviru Medresorske delovne skupine CLLD 2021-2027. S sredstvi EKSRP bo podprt celostni razvoj podeželskih območij, sredstva ESRR pa bodo namenjena za izgradnjo vključujoče družbe in nadaljnji celostni družbeno - gospodarski razvoj v mestnih in podeželskih območjih, s posebno pozornostjo na zmanjšanju razlik med socialno - ekonomsko prikrajšanimi osebami in območji. ESPRA bo naslovil projekte s področja ribiškega in/ali akvakulturnega sektorja na celotnem območju Slovenije.

c) Drugo teritorialno orodje, ki podpira pobude, ki jih je zasnovala država članica - Endogena regionalna politika

Poleg trajnostnega razvoja mest bodo gospodarski, okoljski, podnebni, demografski in socialni izzivi obravnavani tudi na podlagi teritorialnih strategij endogene regionalne politike, ki je usmerjena v uresničevanje teritorialnih razvojnih ciljev in se izvaja kot povezovanje notranjih razvojnih pobud razvojnih regij po načelu od spodaj navzgor. Teritorialne strategije, ki se izvajajo v okviru endogene regionalne politike, so regionalni razvojni programi (RRP), ki so pripravljene na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Geografsko območje RRP so razvojne regije na ravni NUTS III. Na ravni razvojnih regij se določi indikativni delež sredstev ESRR in KS). Pri tem se upošteva indeks razvojne ogroženosti in število prebivalcev. Endogena regionalna politika usmerja predvsem na potencialne in posebna izhodišča oddaljenih lokalnih območij in skupnosti ter na premagovanje negativnih učinkov nizke gostote in obrobnosti (dostop do delovnih mest in storitev, združevanje virov ipd.).

Medsebojno dopolnjevanje se zagotavlja preko usklajevanja strateških dokumentov (TUS, SLR in RRP). Poleg tega velja, da mestne občine ne bodo upravičene do sofinanciranja ukrepov v okviru pristopa endogene regionalne politike.

11. Povzetek ocene izpolnjevanja zadevnih omogočitvenih pogojev iz člena 15 ter prilog III in IV

Razpredelnica 11: Omogočitveni pogoji

Omogočitveni pogoj	Sklad	Izbrani specifični cilj (se ne uporablja za ESPRA)	Povzetek ocene
Učinkoviti mehanizmi spremljanja trga javnih naročil	Kohezijski sklad, ESRR, ESS+, SPP, ESPRA	VSI	<p>Omogočitveni pogoj je izpolnjen.</p> <p>V skladu s 114. členom ZJN-3 ministrstvo, pristojno za javna naročila, zagotavlja spremljanje uporabe pravil o javnih naročilih. Ministrstvo o rezultatih tega spremljanja poroča Evropski komisiji vsaka tri leta. Poročilo vključuje informacije o najpogostejših razlogih za zlorabo ali pravne dvoumnosti, vključno z morebitnimi strukturnimi ali ponavljajočimi se težavami pri uporabi pravil, stopnjo udeležbe MSP pri javnih naročilih ter preprečevanjem, odkrivanjem in ustreznim poročanjem o goljufijah, korupciji in konfliktnih interesov in podobne resne nepravilnosti pri javnih naročilih. Poročilo je javno objavljeno.</p> <p>V skladu s 106. - 108. členom ZJN-3 ministrstvo, pristojno za javna naročila, pripravi statistično poročilo o oddanih javnih naročilih v Republiki Sloveniji z uporabo podatkov o oddanih naročilih v preteklem letu.</p> <p>Vsi zahtevani podatki so del obvestil o oddaji javnega naročila, ki jih naročniki objavijo na portalu javnih naročil, ki predstavlja dostop do informacij o javnih naročilih na enem mestu in zagotavlja objavo vseh ustreznih podatkov v zvezi s postopkom oddaje javnega naročila.</p>
Orodja in zmogljivosti za učinkovito uporabo pravil o državni pomoči	Kohezijski sklad, ESRR, ESS+, SPP, ESPRA	VSI	<p>Omogočitveni pogoj je izpolnjen.</p> <p>V skladu z Zakonom o spremljanju državnih pomoči so organi, ki dodelijo sredstva, dolžni o vseh ukrepih / shemah obvestiti centralno enoto državne pomoči - Sektor za spremljanje državnih pomoči na Ministrstvu za finance (SSDP). Leta jih oceni in izda zavezujoče mnenje o skladnosti z določbami GBER.</p> <p>Dajalci pomoči poročajo SSDP v 30 dneh po dodelitvi. To velja tako za GBER kot de minimis. Tako imamo v Sloveniji izčrpno in obsežno bazo podatkov o pomoči, dodeljenih od leta 2000 dalje. Omogoča nam naknadno preverjanje skladnosti, na primer da najvišje meje pomoči niso presežene, da pomoč ni dodeljena podjetjem v težavah ali prejemnikom, ki delujejo v izključenih sektorjih.</p> <p>SSDP redno izvaja usposabljanja o vprašanih povezanih z državnimi pomočmi za dajalce pomoči na centralni in lokalni ravni. Izobraževanja zajemajo osnove državnih pomoči in splošne postopke ter ciljna izobraževanja o posebnih temah, tj. o državnih pomočeh in kohezijski politiki, infrastrukturni pomoči, reševanju in prestrukturiranju. Mreža kontaktnih točk je bila vzpostavljena v vseh večjih organih, ki dodeljujejo pomoč.</p> <p>Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) je odgovorna za registracije poslovnih subjektov ter zbiranja, objavljanja in posredovanja podatkov in informacij za zagotavljanje preglednega nacionalnega in evropskega poslovnega okolja. Pridobiva in vodi podatke o poslovnih subjektih in njihovem poslovanju. S pomočjo aplikacij finančni pomočnik Fi=Po in Jolp-javna objava letnih poročil (bilanca stanja, Izkaz uspeha in pojasnila k bilancam v obliki pisnega poročila) na enem mestu združuje vse o poslovanju slovenskih poslovnih subjektov. Omogoča pregled najpomembnejših podatkov o teh subjektih, hkrati pa ponuja možnost izvoza seznamov in podatkov za pripravo lastnih pregledov in analiz. S tem zagotavlja organom pridobitev informacij o poslovanju poslovnih subjektov na enem mestu vključujoč informacije o podjetjih v težavah in podjetjih z obveznostjo izterjave.</p> <p>Sheme državnih pomoči v sektorju ribištva in akvakulture oceni in izda zavezujoče mnenje o skladnosti z določbami FIBER Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je v skladu s 35. členom Zakona o morskem ribištvu pristojni organ za spremljanje ukrepov državne pomoči in pomoči de minimis v ribištvu in akvakulturi. Podzakonski predpisi (uredba Vlade in pravilnik) urejajo postopke, način in roke v zvezi s priglasitvijo in poročanjem o ukrepih državne pomoči in pomoči de minimis. V okviru teh postopkov ter pri oblikovanju in izvajanju zakonodaje imajo pripravljavci in izvajalci</p>

			ukrepov pomoči v sektorju ribištva in akvakulture na voljo dostop do informacij, pojasnil in nasvetov glede pravil o državni pomoči, ki jih nudijo zaposleni v notranji organizacijski enoti ministrstva, pristojni za državno pomoč. Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja, ki podjetjem dodeljuje sredstva državnih pomoči, s pomočjo podatkov, pridobljenih s strani AJPES, presodi, ali je podjetje v težavah oziroma presoja glede njegove povezljivosti
Dejanska uporaba in izvajanje Listine EU o temeljnih pravicah	Kohezijski sklad, ESRR, ESS+, SPP, ESPRA	VSI	Listina EU se uporablja v vseh fazah priprave in izvajanja programskih dokumentov, ki jih podpirajo skladi iz Uredbe (EU) 2021/2060, zlasti pa: <ul style="list-style-type: none"> • pri oblikovanju strategije ukrepov in priprave programskih dokumentov (partnerskega sporazuma, programov...): vsebina vsakega dokumenta je v skladu z določbami EU Listine in v celoti spoštuje pravice in svoboščine, zagotovljene z EU Listino; • pri vzpostavitvi sistemov upravljanja, spremljanja in nadzora, kar zajema nacionalno zakonodajo, dokumente, ki vzpostavljajo sisteme upravljanja in nadzora za programe ter druge dokumente za izvajanje spremljanja in nadzora; • pri izvajanju programov skozi ukrepe organa upravljanja ali posredniških organov. Poslovník odbora za spremljanje bo vseboval določbo, ki določa, da je odbor obveščen o skladnosti z Listino. Organi upravljanja poročajo o primerih neskladnosti operacij z Listino, ki jih ugotovijo organi upravljanja, revizijski organ ali drugi pristojni nacionalni in/ali EU organi, ter o sprejetih korektivnih ukrepih. Organi upravljanja poročajo tudi o pritožbah glede Listine, predloženih v skladu z ureditvami na podlagi člena 69(7).
Izvajanje in uporaba Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48/ES.	Kohezijski sklad, ESRR, ESS+, SPP, ESPRA	VSI	Akcijski program za invalide 2014-2021 določa 13 ciljev, ki pokrivajo različna področja delovanja in ukrepe za večjo integracijo invalidov. Za izvajanje ciljev so odgovorne posamezne institucije, ki letno poročajo o izvedenih aktivnostih. Komisija, pristojna za spremljanje in nadzor ciljev, imenuje Vlada RS, Komisija pa vladi letno poroča o izvajanju akcijskega programa. <p>Vsi projekti, ki so podprti / financirani iz skladov, bodo skladni z zahtevami Konvencije ZN o pravicah invalidov v skladu s Sklepom Sveta 2010/48 / ES (zlasti členom 9) in ustreznimi predpisi, ki bodo sprejeti tudi za izpolnitev omogočitvenih pogojev. Nediskriminacija in enake možnosti za invalide bodo zagotovljene z ustreznimi ukrepi za zagotovitev dostopa do fizičnega okolja pod enakimi pogoji kot za ostale, prevoza, informacij in komunikacij, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami in sistemi, ter do drugih objektov in storitev, ki so odprte ali zagotovljene za javnost.</p> Poslovník odbora za spremljanje bo vseboval določbo, ki določa, da je odbor obveščen o skladnosti s Konvencijo ZN o pravicah invalidov. Resor, pristojen za invalide, poroča o primerih neskladnosti operacij s Konvencijo, Konvencijo ZN o pravicah invalidov, ki jih ugotovijo organi upravljanja, revizijski organ ali drugi pristojni nacionalni in/ali EU organi, ter o sprejetih korektivnih ukrepih. Resor, pristojen za invalide, poroča tudi o pritožbah glede navedene konvencije, predloženih v skladu z ureditvami na podlagi člena 69(7).
1.1 Dobro upravljanje nacionalne ali regionalne strategije pametne specializacije	ESRR	Razvoj in izboljšanje raziskovalne in inovacijske zmogljivosti ter uvajanje naprednih tehnologij Razvoj znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo	Strategija S5 (Slovenian Sustainable Smart Specialisation Strategy), ki nadgrajuje dosedanje S4, je načrtovana kot del celostnega pristopa k znanstveno-raziskovalni in inovacijski strategiji in naslavlja vse štiri specifične cilje CPI ter je tako v sozvočju tudi s Slovensko industrijsko strategijo kot tudi Digitalno Slovenijo – Strategijo za informacijsko družbo ter Strategijo spretnosti Slovenije. Analitično podlago ima v izvedenih empiričnih študijah o uspešnosti različnih delov gospodarstva, nadgrajena je tudi sistemska analitična študija, enaka kot je bila podlaga že za pripravo S4 v letih 2015 - 2016. <p>Novi EDP, kot drugi steber S5, je bil za namen posodobitve S4 uveden junija 2020 s ciljem čim širše vključenosti deležnikov v proces nadgradnje S4. Ta je pokazal, da osnovna struktura nove S4 ostane enaka, spremembe se zgodijo predvsem na nižjih nivojih - fokusnih področjih in produktnih smereh. Za spodbujanje industrijske tranzicije je določenih več sistemskih ukrepov, vključno s sodelovanjem v pilotnem industrijskem prehodu, kjer je vzpostavljen »slovenski pilot</p>

			<p>– mehanizem za transformacijo industrije 4.0. za MSP. Na področju internacionalizacije so dosežene velike izboljšave z bolj sistemskim pristopom med vlado (gospodarsko diplomacijo) in SRIP, ki so močnejše vključeni v mednarodne mreže, platforme in partnerstva. Na področju razvoja znanj in spretnosti za pametno specializacijo se celostno in ciljno naslovi vse ciljne skupine.</p> <p>S sprejeto spremembo sistemizacije 1.10.2021 je bil znotraj Organa upravljanja ustanovljen Sektor za načrtovanje in razvoj, znotraj katerega je sedaj umeščena tudi koordinacija pametne specializacije, Sistem spremljanja in vrednotenja S4 je vzpostavljen, v naslednjem obdobju za S5 tudi še nadgrajen. Seznam ustreznih kazalnikov spremljanja je bil s strani neodvisnih ocenjevalcev tako že pripravljen in je/bo podlaga za spremljanje uspešnosti. V pripravi je tudi nadaljevanje vrednotenja uspešnosti SRIP; v ta namen je podpisana pogodba s konzorcijem neodvisnih ocenjevalcev za obdobje 2020-2022, prav tako je tudi že podpisana pogodba za vrednotenje ukrepov v okviru S5 za obdobje 2021-2023.</p> <p>Sprejem nadgrajene S4 – S5 je predviden konec leta 2021.</p>
1.2 Nacionalni ali regionalni načrt za širokopasovna omrežja	ESRR	Izboljšanje digitalne povezljivosti	<p>V letu 2021 bo pripravljen osnutek načrta razvoja gigabitne infrastrukture, ki bo do leta 2025 določil tudi nove cilje v skladu z Evropskimi strateškimi smernicami. Na podlagi dosedanjih izkušenj bo v letu 2021 izvedena ocena naložbenih vrzeli, ki bo vključevala testiranje tržnega interesa, analizo obstoječega stanja in tržnega interesa, javni razpis za sofinanciranje gradnje odprtih širokopasovnih omrežij za naslednje generacije, prenavo načrta razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2025, pokritost glavnih cest in železnic z neprekinjeno brezžično 5G povezavo in polno 5G brezžično pokritost najmanj enega celotnega območja v državi članici. Sprejem novega načrta je predviden v drugem kvartalu leta 2022.</p>
2.1 Strateški okvir politike za podporo prenove za večjo energetska učinkovitost stanovanjskih in nestanovanjskih stavb	ESRR, Kohezijski sklad	Spodbujanje ukrepov za energetska učinkovitost in zmanjšanje toplogrednih plinov	<p>Omogočitveni pogoj je izpolnjen.</p> <p>Vlada RS je 11.3.2021 sprejela Dolgoročno strategijo energetske prenove stavb do leta 2050, ki opredeljuje ukrepe za razogljičenje nacionalnega stavbnega fonda do leta 2050 in je v skladu s cilji, določenimi v Nacionalnem energetske-podnebnem načrtu. Dokument določa kazalnike in mejnike za leta 2030, 2040 in 2050. Vključeni so tudi mejniki, ki prispevajo k ciljem Unije glede energetske učinkovitosti v skladu z Direktivo 2012/27/EU.</p> <p>V dokumentu so opredeljene naložbe in viri financiranja po posameznih sektorjih in za dosego ciljev NEPN so predvideni tudi novi instrumenti za spodbujanje naložb v prenavo stavb. Strategija vsebuje tudi politike in ukrepe za spodbujanje prenav za energetska učinkovitost ter mehanizme za promocijo in ozaveščanje.</p>

2.2 Upravljanje energetskega sektorja	ESRR, Kohezijski sklad	Spodbujanje ukrepov za energetske učinkovitost in zmanjšanje toplogrednih plinov Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, vključno s trajnostnimi merili, ki so določeni v navedeni direktivi	<p>Omogočitveni pogoj je izpolnjen.</p> <p>Vlada RS je 27. februarja 2020 sprejela NEPN. Dokument je skladen z vsemi elementi Priloge I Uredbe (EU) 2018/1999 in vključuje celovit pregled potrebnih vlaganj in virov financiranja za doseg ciljev in ciljnih vrednosti, ki jih določa NEPN. NEPN zagotavlja transparentnost in predvidljivost nacionalnih politik in ukrepov in na ta način omogoča zanesljivost za vlagatelje. Pregled potrebnih vlaganj je vključen v razdelek 5.3., v razdelku 5.3.3. pa analiza potrebnih dodatnih finančnih virov. Za doseg ciljev bo iz zasebnih virov za izvedbo potreben največji obseg virov. Finančne vrzeli bodo zapolnjene z prioritizacijo uporabe EU sredstev in s financiranjem iz EU in nacionalnih finančnih instrumentov. Med nacionalnimi viri so pomembne obstoječe sheme za OVE in visoko učinkovite SPTE, sredstva iz Eko sklada in Podnebne sklada in iz predvidene okoljske dajatve za emisijo ogljikovega dioksida.</p> <p>Glavni viri za obdobje 2021-2030 (EUR 300 milijonov do EUR 350 milijonov letno) bodo sheme za OVE in visoko učinkovite SPTE, sredstva iz Podnebne sklada in EU sredstva, ki bodo skupaj predstavljala do EUR 3,1 milijarde v tem obdobju. Za aktivnosti NEPN v obdobju 2021-2027 je iz kohezijskih sredstev načrtovanih EUR 600 - 700 milijonov. Drugi javni viri potrebni za vlaganje v železniško infrastrukturo in povečano vlaganje v raziskovanje in razvoj bodo načrtovani v nacionalnem proračunu.</p>
2.3 Učinkovito spodbujanje uporabe energije iz obnovljivih virov v vseh sektorjih in v vsej EU	ESRR, Kohezijski sklad	Spodbujanje energije iz obnovljivih virov v skladu z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta, vključno s trajnostnimi merili, ki so določeni v navedeni direktivi	<p>Omogočitveni pogoj je izpolnjen.</p> <p>Pri pripravi NEPN so bili upoštevani vsi do sedaj sprejeti cilji, posodobljene strokovne podlage, predhodna javna obravnava in celovita presoja vplivov na okolje. Upoštevana so bila tudi vsa priporočila EK, razen v delu glede deleža OVE, zaradi posebnih nacionalnih značilnosti. Slovenija je postavila razvojno usmerjene in ambiciozne cilje do leta 2030 na podlagi scenarijev z dodatnimi ambicioznimi cilji [DUA], ki so okrepljeni z nekaj dodatnimi izvedljivimi ukrepi iz REC scenarija (priporočila EK).</p> <p>NEPN vključuje te posodobljene scenarije z dodatnimi ukrepi. Za področje OVE NEPN specificira in upošteva specifične značilnosti, ki vplivajo na ciljne vrednosti za OVE. Z uspešnim izvajanjem načrtovanih politik in ukrepov do leta 2030 tako načrtujemo doseganje vsaj 27 % deleža OVE, pri čemer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 43 % v sektorju električna energija, - 41 % v sektorju toplota in hlajenje - 21 % v prometu (delež biogoriv je 11 %). <p>Vsi ukrepi, obstoječi in dodatni so z opisi in okvirnimi roki za izvedbo navedeni v NEPN v poglavju 3. Kot del Načrta za okrevanje in odpornost, so načrtovana dodatna sredstva v višini EUR 3 milijonov.</p>

2.4 Učinkovit okvir za obvladovanje tveganja nesreč	ESRR, Kohezijski sklad	Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam, preprečevanja tveganja nesreč in odpornosti ob upoštevanju ekosistemskih pristopov	<p>Omogočiten pogoj je izpolnjen.</p> <p>Resolucija o nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2016 do 2022 je celovit program upravljanja s tveganji na nacionalni ravni. Vključuje osnovne informacije o preventivnih ukrepih, ki temeljijo na oceni tveganja in ki tehtno upoštevajo vplive podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Dokument vključuje tudi osnovne informacije o finančnih sredstvih in mehanizmih, ki so na voljo za financiranje preprečevanja, pripravljenosti in odziva na naravne nesreče, vključno z oceno specifičnih zmožnosti za upravljanje.</p> <p>Državna ocena tveganj in Državna ocena zmožnosti obvladovanja tveganj vključujeta opise programa za varstvo pred naravnimi nesrečami, oceno in opise ključnih in pomembnih tveganj ter njihovega preprečevanja, pripravljenosti in ukrepov za odzivanje na ta identificirana tveganja. Vključujeta vsa prepoznana ključna ali pomembna tveganja, tudi nesreče, ki so posledica podnebnih sprememb (poplave, požari, neurja, toča, žled), ne vključujejo pa še vidika plazov, ki so bili identificirani kot pomembno tveganje.</p> <p>Državna ocena tveganj vključuje tudi opisi drugih ključnih ali pomembnih tveganj v skladu z določili 6(1) člena odločitve št. 1313/2013/EU ali na podlagi ocene odgovornih nacionalnih institucij. Za nesreče, ki so posledice podnebnih sprememb ocena temelji na preteklih scenarijih in projekcijah. Državna ocena zmožnosti obvladovanja tveganj vključuje načrt in izvajanje preventivnih ukrepov in ukrepov za izboljšanje pripravljenosti. Vključuje tudi posamične ocene zmožnosti obvladovanja tveganj za posamezno tveganje. Te ocene (nacionalne za vsa pomembna tveganja in posamična za posebna tveganja) vključujejo oceno administrativne, tehnične in finančne sposobnosti in zmožnosti. Zaenkrat manjka ocena tveganja in ocena zmožnosti za upravljanje s tveganji za področje plazov.</p> <p>Pričela se je priprava nove Resolucije nacionalnem programu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v letih od 2022 do 2028/2030.</p>
2.5 Posodobljeno načrtovanje potrebnih naložb v vodnem sektorju in sektorju odpadne vode	ESRR, Kohezijski sklad	Spodbujanje dostopa do vode in trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri	<p>Prenovljen Operativni program za čiščenje odpadnih voda je bil sprejet na Vladi RS dne 17. 9. 2020 in vključuje zahtevane informacije, s katerimi bodo izpolnjeni posamezni kriteriji omogočitvenih pogojev. Operativni program vsebuje tudi oceno trenutnega stanja pri izvajanju Direktive 91/271/EEC za referenčno leto 2018 in določa prednostni vrstni red izvajanja ukrepov. Prva prednostna naloga so vsa strnjena naselja, med katerimi je vključenih 31 strnjenih naselij, ki so na podlagi predhodne ocene skladnosti ocenjena kot neskladna z Direktivo 91/271/EEC.</p> <p>Direktiva Sveta 98/83/EC o pitni vodi je bila prenesena z uredbo o oskrbi s pitno vodo. Skladno z vsebino revidirane Direktive EU 2020/2184, bosta Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za okolje pripravila novo Uredbo o pitni vodi. Veljavnost trenutnega Operativnega programa za pitno vodo se izteče konec leta 2021, zato je posodobitev načrtovana za leto 2021. Novi operativni program oskrbe s pitno vodo bo vseboval sestavine, ki so predpisane z Uredbo o oskrbi s pitno vodo.</p>
2.6 Posodobljeno načrtovanje ravnanja z odpadki	ESRR, Kohezijski sklad	Spodbujanje prehoda na krožno gospodarstvo, gospodarno z viri	<p>Operativni program za ravnanje z odpadki in preprečevanja odpadkov je v zaključni fazi oblikovanja verzije, na podlagi katere bo izdelano poročilo o vplivih na okolje. Analiza sestave mešanih komunalnih odpadkov je že predložena v oceno JASPERS. Program vsebuje tudi dejavnosti preprečevanja zavržene hrane. Opravljena je analiza učinkovitosti ravnanja s komunalnimi in drugimi odpadki v letu 2018 in scenarij možnega razvoja v naslednjih 20 letih.</p> <p>Program vključuje tudi informacije o lokacijskih merilih in o zmogljivostih prihodnjih obratov za obdelavo odpadkov. Pri tem so upoštevani rezultati dodatne analize potrebne infrastrukture za energetske predelavo odpadkov, ki je v zaključni fazi proizvodnje, da bi se izognili presežnim zmogljivostim.</p> <p>Poročilo SEA bo objavljeno predvidoma do konca leta 2021. Januarja 2022 je predvidena javna razprava o operativnem programu. Vlada RS bo program sprejela predvidoma v 1. kvartalu 2022.</p>

2.7 Prednostni okvir ukrepanja za potrebne ohranitvene ukrepe, ki vključujejo sofinanciranje Unije	ESRR, Kohezijski sklad	Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaženja	Prednostni okvir ukrepanja za potrebne ohranitvene ukrepe je bil poslan EK januarja 2021, ki vključuje vse elemente, zahtevane v predlogu za okvir prednostnih ukrepov za obdobje 2021-2027, vključno z oceno potreb po financiranju Nature 2000. Načrt upravljanja območij Natura2000 za 2022 – 2028 je v pripravi v okviru projekta LIFE IP za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji. Večina delavnic s strokovnjaki za določitev ciljev ohranitvenih ukrepov je bilo izvedenih, sledi sodelovanje z različnimi sektorji in deležniki pri dopolnjevanju predlogov ukrepov in priprava osnutka predloga Programa upravljanja območij Natura 2000, predvidoma do konca leta 2021. V začetku leta 2022 bo pripravljen dokončen predlog, sprejem programa na Vladi RS pa je predviden v prvi polovici leta 2022.
3.1 Celovito načrtovanje prometa na ustreznih ravni	ESRR, Kohezijski sklad	Razvoj pametnega, trajnostnega, varnega in intermodalnega omrežja TEN-T, ki je odporno na podnebne spremembe Razvoj in krepitev trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo	Omogočitveni pogoj je izpolnjen. Vlada RS je sprejela Strategijo razvoja prometa RS leta 2015. Rok, ki jih strategija določa za večino ukrepov je 2030. Za nekatere nujne ukrepe, ki so potrebni za celovit pregled prometa, pa po 2030. Resolucija o nacionalnem programu za razvoj prometa v RS (nacionalni program) iz leta 2016 je dokument, ki predstavlja prehod s splošnih ukrepov strategije na pripravo in izvajanje konkretnih aktivnosti. Ključne smernice za pripravo nacionalnega programa so rezultat strokovnih analiz (prometnih, funkcionalnih, okoljskih, družbenih in drugih), izdelanih v okviru procesa priprave strategije. Določbe strategije večinoma temeljijo na posebnem analitičnem instrumentu, nacionalnem prometnem modelu, ki upošteva sedanjo in prihodnjo zmogljivost prometnih omrežij (prepustnost, dostopnost) ter sedanje in pričakovano prometno povpraševanje (družbenogospodarski podatki). Strokovnjaki Evropske komisije so nacionalni model prevoza ocenili kot zelo kakovostnega.
4.1 Strateški okvir politike za aktivne politike trga dela	ESS+, ESRR	ESRR: Izboljšanje učinkovitosti in vključenosti trgov dela in dostopa do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva ESS+: Izboljšanje dostopa do zaposlitve in aktivacijskih ukrepov za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade, še posebej prek izvajanja jamstva za mlade, za dolgotrajno brezposelne in prikrajšane skupine na trgu dela, ter za neaktivne osebe, pa tudi prek spodbujanja samozaposlovanja in socialnega gospodarstva Posodabljanje institucij in storitev trga dela, da se ocenijo in predvidijo potrebe po znanjih in spretnostih ter zagotovi	Omogočitveni pogoj je izpolnjen. Vlada RS je 7. 1. 2021 sprejela Smernice APZ za obdobje 2021-2025 ki urejajo: 1. zmanjševanje števila dolgotrajno brezposelnih oseb; 2. hitrejšo aktivacijo brezposelnih, predvsem starejših od 50 let, nizko izobraženih (pod ISCED 3) in prejemnikov denarne socialne pomoči; 3. hitrejši prehod brezposelnih mladih do 29 let na trg dela (Jamstvo za mlade); 4. odpravo strukturnih neskladij na trgu dela z namenom zagotoviti znanja in veščine za potrebe trga dela. Opremljenih je deset kazalnikov z izhodiščnimi in ciljnimi vrednostmi. Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) v 113. členu določa obveznost izvajanja načrta zaposlovanja. Podrobnejše profiliranje iskalcev zaposlitve ter individualno ocenjevanje njihovih potreb ter ciljev izvaja Zavod RS za zaposlovanje na podlagi Pravilnika o prijavi in odjavi iz evidenc, zaposlitvenem načrtu, pravicah in obveznostih pri iskanju zaposlitve ter nadzoru nad osebami, prijavljenimi v evidencah. V skladu s 145. členom ZUTD, ministrstvo za delo enkrat letno obvešča Vlado RS in socialne partnerje o izvajanju ukrepov po tem zakonu. S poročilom se socialni partnerji seznanijo v okviru Ekonomsko-socialnega sveta, kjer lahko podajo svoje mnenje o poročilu.

		pravočasna in prilagojena pomoč ter podpora za usklajevanje ponudbe in povpraševanja na prehodov in mobilnosti na trgu dela	
4.2 Nacionalni strateški okvir za enakost spolov	ESS+, ESRR	<p>ESRR:</p> <p>Izboljšanje učinkovitosti in vključenosti trgov dela in dostopa do kakovostne zaposlitve z razvojem socialne infrastrukture in spodbujanjem socialnega gospodarstva</p> <p>ESS+:</p> <p>Spodbujanje uravnotežene zastopanosti spolov pri udeležbi na trgu dela, enakih delovnih pogojev ter boljše usklajenosti poklicnega in zasebnega življenja, tudi z dostopom do cenovno dostopnega otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe</p>	<p>Nacionalni program je pripravljen na podlagi analize stanja in ocene napredka na področju izvajanja enakosti spolov v RS ter ocene izvajanja Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških, 2005-2013. Novi program z veljavnostjo do leta 2030 bo pripravljen na podlagi trenutno veljavne Resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških 2015-2020 in bo predvidoma sprejet do konca leta 2021.</p> <p>Nacionalni program določa ključne cilje in ukrepe med drugimi tudi trg dela in zaposlovanje ter spodbujanje usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja. Kazalniki se spremljajo na vseh področjih, ki jih Nacionalni program zajema, in sicer za spremljanje izvajanja posameznih ukrepov za doseganje opredeljenih ciljev na področju enakosti žensk in moških v obdobju izvajanja Nacionalnega programa od leta 2015 do 2020. Področja se spremljajo na podlagi nacionalnih zbirk podatkov ali sprejetih kazalnikov Evropske unije, ki se jim prilagaja nacionalni sistem zbiranja podatkov. V aktivnosti zbiranja podatkov, razčlenjenih po spolu, je vključen tudi Statistični urad RS.</p> <p>Pripravo nacionalnega programa koordinira Sektor za enake možnosti pri Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, pri oblikovanju programa pa so vključene lokalne oblasti, socialni partnerji, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki. Osnutek programa obravnava tudi Strokovni svet za enakost spolov, ki je posvetovalno telo pri MDDSZ.</p>
4.3 Strateški okvir politike za sistem izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh	ESS+, ESRR	<p>ESRR:</p> <p>Izboljšanje enakega dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja prek razvoja infrastrukture, tudi s krepitvijo odpornosti za izobraževanje in usposabljanje na daljavo in prek spleta</p> <p>ESS+:</p> <p>Izboljšanje kakovosti, vključenosti, učinkovitosti in ustreznosti sistemov izobraževanja in usposabljanja za potrebe trga dela, vključno s potrjevanjem neformalnega in priložnostnega učenja, da se pridobi pridobivanje ključnih kompetenc, vključno s podjetniškimi in digitalnimi znanji in spretnostmi, ter s spodbujanjem uvedbe dualnih sistemov usposabljanja in vajeništva</p>	<p>Omogočitveni pogoj izpolnjujejo trije nacionalni dokumenti na področju izobraževanja in usposabljanja, in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nacionalni program visokega šolstva (NPVŠ), ki bo predvidoma sprejet konec leta 2021. • Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v RS (NPIO), ki bo predvidoma sprejet konec leta 2021. • Strategija razvoja višjega strokovnega izobraževanja 2020-2030, ki ga je vlada sprejela 24.7.2020. Strategija vsebuje naslednje ukrepe: karierni centri, krepitev razvojne in inovacijske usmeritve šol, internacionalizacija. <p>V Sloveniji je razvit sistem napovedovanja spretnosti in kompetenc za kratkoročne napovedi. Srednjeročno in dolgoročno napovedovanje bo delno razvito v okviru projekta „Platforma za napovedovanje kompetenc in spretnosti, EU projekt (ESS)“ (faza 1), ki se bo izvajal do leta 2023. Nadaljnji razvoj (faza 2) sistema napovedovanja spretnosti in kompetenc se bo izvajal v naslednji finančni perspektivi 2021–2027 (ESS +). V okviru projekta bo razvit sistem za napovedovanje potreb po znanjih in ugotavljanju vrzeli po kompetencah za obdobje od enega do deset let.</p> <p>Kriteriji, ki se nanašajo na mehanizme in storitve za spremljanje diplomantov za kakovostno in učinkovito usmerjanje učencev vseh starosti, na ukrepe za zagotavljanje enakega dostopa do izobraževanja in usposabljanja, na mehanizem usklajevanja, ki zajema vse ravni izobraževanja in usposabljanja, ter na ureditve spremljanja, vrednotenja in pregleda strateškega okvira politike, izpolnjuje več zakonov in podzakonskih aktov, med katerimi so Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju, Zakon o višjem strokovnem izobraževanju, Zakon o visokem šolstvu, Zakon o izobraževanju odraslih, Zakon o vrednotenju in priznavanju izobraževanja itd.</p> <p>Ukrepi za ciljno skupino nizko usposobljenih, nizko kvalificiranih odraslih in tistih, ki prihajajo iz socialno in ekonomsko prikrajšanih okolij, bodo oblikovani v NPIO. Ukrepi za podporo učiteljem, vodjem usposabljanja in akademskemu osebju ter ukrepi za spodbujanje mobilnosti učencev in zaposlenih ter transnacionalnega sodelovanja ponudnikov izobraževanja in usposabljanja bodo prav tako oblikovani v NPIO, kot tudi v NPVŠ.</p>

		Spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za prikrajšane skupine, in sicer od predšolske vzgoje in varstva prek splošnega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja do terciarne ravni ter izobraževanja odraslih, vključno z olajševanjem učne mobilnosti za vse ter dostopnostjo za invalide	
4.4 Nacionalni strateški okvir politike za socialno vključenost in zmanjševanje revščine	ESS, ESRR	<p>ESRR:</p> <p>Spodbujanje s celostnimi ukrepi, med drugim s stanovanjskimi in socialnimi storitvami, socialno-ekonomskega vključevanja marginaliziranih skupnosti, gospodinjstev z nizkimi dohodki ter prikrajšanih skupin, tudi ljudi s posebnimi potrebami</p> <p>ESS+:</p> <p>Pospeševanje aktivnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti, nediskriminacije in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti, zlasti za prikrajšane skupine</p>	<p>Osnutek Resolucije o nacionalnem programu socialnega varstva 2021-2030 je bil do septembra 2021 v javni razpravi. Inštitut RS socialnega varstva je pripravil poročilo o izvajanju ReNPSV13-20, ki je predstavljalo podlago za pripravo ReNPSV21-30. Izvedeno je mapiranje za identifikacijo potreb za ustanove socialnega varstva, ki upošteva vpliv demografskih sprememb na potrebe do 2030, skladno s cilji za deinstitutionalizacijo. ReNPSV13-20 opredeljuje osnovna izhodišča za delovanje in razvoj sistema, določa cilje in aktivnosti za doseg te ciljev, določa razvoj storitev in programov socialnega varstva vključno s cilji do leta 2030, opredeljuje način izvajanja in spremljanja izvajanja resolucije in opredeljuje vire, kadrovske in finančne, za izvajanje ciljev resolucije ter načrtovan razvoj storitev in programov. Podrobni ukrepi bodo opredeljeni v Nacionalnem izvedbenem načrtu.</p> <p>Trije cilji ReNPSV21-30, ki se nanašajo na razvoj sistema socialnega varstva, so: 1. zmanjšanje tveganja revščine in povečevanje socialne vključenosti socialno ogroženih in ljudi, ki živijo v ranljivih situacijah in kontekstih; 2. izboljšanje razpoložljivosti in pestrosti ter zagotavljanje dostopnosti in dosegljivosti storitev in programov; 3. vzpostavljanje pogojev za delovanje ter krepitev kakovosti in razvoja na področju socialnega varstva. Za spremljanje uresničevanja teh ciljev so določeni po en kazalnik in njegova ciljna vrednost do leta 2030.</p> <p>Zakonodaja s področja dolgotrajne oskrbe ne bo imela večjega vpliva na Resolucijo o nacionalnem programu socialnega varstva, bo pa potrebno posodobiti zakonodajo s področja socialnega varstva v skladu z zakonodajo s področja dolgotrajne oskrbe.</p> <p>ReNPSV21-30 bo predvidoma sprejet na vladi in poslan v obravnavo Državnemu zboru do konca leta 2021.</p>
4.6 Strateški okvir politike za zdravstvo	ESS, ESRR	<p>ESRR:</p> <p>Zagotavljanje enakega dostopa do zdravstvenega varstva in krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom, ter spodbujanje prehoda z institucionalne oskrbe na oskrbo v družini in skupnosti.</p> <p>ESS+:</p>	<p>Resolucija o nacionalnem planu zdravstvenega varstva 2016 - 2025 - Skupaj za družbo zdravja je nacionalni strateški okvir za področje zdravja, ki ga je Vlada RS sprejela decembra 2015, Državni zbor RS pa marca 2016. V Resoluciji je predvideno, da bo Ministrstvo za zdravje zagotovilo ustrezen način načrtovanja človeških virov v zdravstvenem sistemu, ki bo poleg potreb prebivalstva upošteval tudi spreminjajočo se demografsko strukturo. Resolucija vsebuje cilje in kazalnike, ki jih je potrebno dosegati. Posebna pozornost bo namenjena zagotavljanju ravnovesja med zdravstvenimi delavci s prenosom nekaterih pristojnosti in odgovornosti med poklicnimi skupinami ter uvajanjem novih vsebin v skladu z razvojem v medicini in drugih zdravstvenih poklicih. Vsebuje ukrepe za zagotavljanje učinkovitosti, trajnosti, dostopnosti do zdravja in storitev dolgotrajne oskrbe, vključno s posebnim poudarkom na posameznikih, ki so izključenih iz zdravstvenega sistema in sistemov dolgotrajne oskrbe ter druge ukrepe za spodbujanje storitev v skupnosti.</p>

		<p>Krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, trajnostnih in cenovno ugodnih storitev, vključno s storitvami, ki spodbujajo dostop do stanovanj, in storitvami oskrbe, usmerjene v posameznika, vključno z zdravstveno oskrbo. Posodobitev sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite, s posebnim poudarkom na otrocih in prikrajšanih skupinah. Izboljšanje dostopnosti, tudi za invalide, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe</p>	<p>ReNPZV 2016–2025 vključuje opis ukrepov za zagotavljanje učinkovitosti, trajnosti in dostopnosti do storitev in ukrepov za spodbujanje skupnostnih storitev z opisom ukrepov za širitev nacionalnega sistema zdravstvenega varstva, in razvojne strategije z namenom, vizijo in cilji, prednostnimi področji in elementi strateškega načrtovanja.</p> <p>Vlada je v juniju sprejela predlog Zakona o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031, ki – glede na starost in iztrošenost opreme – določa področja, v katera je potrebna vlagati. Do konca 2021 bo dopolnjena strategija potreb s kazalniki kakovosti na področju zdravja. Mapiranje potreb po zdravstvenem varstvu in dolgotrajni oskrbi, tudi glede zdravstvenega in negovalnega osebja, za zagotavljanje trajnostnih in usklajenih ukrepov bo predvidoma zaključeno do konca 2021.</p>
--	--	--	---

12. Predhodni cilj glede podnebnega prispevka

Sklad	Predhodni podnebni prispevek
ESRR	
Kohezijski sklad	